

СҮХБААТАР АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ДЭРГЭДЭХ СТАТИСТИКИЙН ХЭЛТЭС

ᠰᠤᠬᠤᠪᠠᠭᠠᠲᠤ ᠠᠶᠢᠮᠭᠢᠢᠨ
ᠬᠤᠨ ᠠᠮ, ᠥᠷᠬᠢᠶᠢᠨ ᠤᠨᠳᠤᠰᠢᠨ
ᠤᠵᠢᠭᠦᠯᠡᠯᠲ, ᠲᠥᠯᠥᠪ ᠪᠠᠶᠳᠠᠯ

СҮХБААТАР АЙМГИЙН ХҮН АМ, ӨРХИЙН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ, ТӨЛӨВ БАЙДАЛ

СТАТИСТИКИЙН МЭДЭЭЛЛИЙГ ХААНААС, ХЭРХЭН АВАХ ВЭ?

 Цахимаар:

www.1212.mn

Статистик мэдээллийн
нэгдсэн сан

www.sukhbaatar.nso.mn

Сүхбаатар аймгийн статистик
хэлтсийн вэб хуудас

Ухаалаг гар утас, таблет
ашиглан статистик мэдээлэл
авах ezStat аппликейшн

Статистикийн хэвлэмэл
бүтээгдэхүүнийг унших
МОНСТАТ аппликейшн

www.nso.mn

Та статистик мэдээллийг байнга
авч байхыг хүсвэл ЭНД ДАРЖ
бүртгүүлнэ үү

Энэ хэсэгт өөрийн e-mail
хаягаа бүртгүүлснээр
статистикийн мэдээллийг
цаг алдалгүй тогтмол авч
байх болно.

SOCIAL NETWORK

[www.facebook.com/
Статистик-Мэдээлэл](http://www.facebook.com/Статистик-Мэдээлэл)

[www.twitter.com/
statistic_mn](http://www.twitter.com/statistic_mn)

СҮХБААТАР АЙМАГ

[www.facebook.com/
statistic](http://www.facebook.com/statistic)

Утсаар:

Лавлах утас

1900-1212

Сүхбаатар аймаг

7051-8203

**Сүхбаатар аймгийн Засаг даргын дэргэдэх
СТАТИСТИКИЙН ХЭЛТЭС**

**ХҮН АМ, ӨРХИЙН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТИЙН
ТӨЛӨВ БАЙДАЛ ТАНИЛЦУУЛГА
2016**

Баруун-Урт хот
2017 он

Гарчиг

Судалгааны гол агуулга, зорилго	5
Нэр томъёоны товч тайлбар, тодорхойлолт	6-11
Бүлэг 1. Хүн ам зүйн байдал	12
1.1 Хүн амын тооны өсөлт, өөрчлөлт	13-17
1.2 Хүн ам, өрхийн тоо, байршлаар, сумаар	18-19
1.3 Хүн амын нягтрал, хүн ам зүйн зарим үзүүлэлтүүд	19-21
1.4 Хүн амын нас хүйсийн суварга, дундаж наслалт	22-23
1.5 Хөдөлмөрийн насны 1000 хүн амд ногдох хүүхэд, өндөр настай хүний тоо	24-25
1.6 Нийгмийн зарим үзүүлэлтүүд	26-28
Бүлэг 2. Хүн амын ердийн хөдөлгөөн	29
2.1 Төрөлт, нас баралт, цэвэр өсөлт	30-31
2.2 Гэрлэлт, цуцлалт, үрчлэлт	32-34
Бүлэг 3. Хүн амын дотоод шилжих хөдөлгөөн	35
3.1 Хүн амын дотоод шилжих хөдөлгөөний өнөөгийн байдал	36-37
3.2 Шилжин ирэлт	37
3.3 Шилжин явалт	38
3.4 Хүн амын цэвэр шилжих хөдөлгөөн	39-40
Дүгнэлт	41-42
Судалгаанд ашигласан материалын жагсаалт	43
Хавсралт хүснэгтүүд	44-63

ТАНИЛЦУУЛГЫГ ХЯНАСАН:

ХЭЛТСИЙН ДАРГА

Т.ЭРДЭНЭБАТ

ТАНИЛЦУУЛГЫГ БОЛОВСРУУЛСАН:

МЭРГЭЖИЛТЭН

О.УНДРАХ

Хаяг: Нутгийн удирдлагын ордон, Өрөө 103 тоот

Утас: 70518203

Цахим хаяг: sukhbaatar@nso.mn

Веб хаяг: <http://sukhbaatar.nso.mn>

Фэйсбүүк хуудас: <https://www.facebook.com/statistic>

Статистик мэдээллийн нэгдсэн сангийн сайт: www.1212.mn

Судалгааны зорилго:

Сүхбаатар аймгийн хүн ам зүйн үзүүлэлтүүдийн өнөөгийн түвшин, Монгол улсын хэмжээнд ямар түвшинд явж байгаа, хүн ам зүйн өсөлт, шилжих хөдөлгөөний хандлага, хүн ам зүйн ачаалал, нийгмийн хамгаалал сүүлийн 5-8 жилээр харьцуулан тооцож, үнэлэлт дүгнэлт өгөхөд орших ба тус аймгийн удирдлага болон хэрэглэгчдийг хүн ам, өрхийн дэлгэрэнгүй мэдээллээр хангах зорилготой болно.

Хүн амын тогтвортой өсөлтийн хангах гол үзүүлэлт бол хүн амын цэвэр өсөлт мөн.

Улсын нийгэм, эдийн засгийн хөгжил нь тухайн орны хүн ам зүйн бодлогоо хэрхэн боловсруулж, яаж хэрэгжүүлэхээс шууд шалтгаална.

Хүн амын нас, хүйсийн бүтцийн шинжилгээний хүрээнд хүн амын нас, хүйсийн суварга, хүйсийн харьцаа, хүн ам зүйн ачаалал, насжилтын индекс, өндөр настны индекс зэрэг үзүүлэлтүүдийг ашигладаг. Эдгээр үзүүлэлтүүдийн эцсийн зорилго нь тухайн улс, бүс, орон нутгийн хүн ам залуу/ хөгшин бүтэцтэй эсэх, мөн хүйсийн тэнцвэртэй байдал хангагдсан эсэхийг тодорхойлох явдал юм.

Эдийн засгийн хөгжил нь хүн амын тоо, насны бүтэц, өсөлтийн түвшингээс шууд хамаарч байдаг. Тиймээс хүн амын өсөлт, насны бүтэц, байршил болон түүнд гарч буй өөрчлөлтүүдийг сүүлийн таван жилээр харуулж, харьцуулсан судалгааг хийхийг зорьлоо.

Судалгааны агуулга:

Хүн ам, өрх, нөхөн үржихүйн эрүүл мэндийн болон жендерийн асуудлаарх орон нутгийн түвшинд бодлого, хөтөлбөр боловсруулах, төлөвлөлт хийх, хэрэгжилтийг нь үнэлэхэд ашиглах үндэсний чадавхийг бэхжүүлэх зорилгоор орон нутгийн боловсруулагч нарт зориулж хүн ам, өрхийн сүүлийн 5-8 жилийн дүнд суурилан хүн ам, өрхийн үзүүлэлтүүдийг тооцох аргачлалын дагуу хүн ам зүйн үндсэн үзүүлэлтүүдийг тооцож үр дүнг гаргасан.

Судалгааг гаргахын тулд 2010-2016 оны суурин хүн амын жилийн эцсийн тайлан, хүн амын ердийн хөдөлгөөний тайлан, хүн амын шилжилт хөдөлгөөний тайлан, хүн амын үзүүлэлтийг тооцох аргачлал, түүнийг ашиглах гарын авлага, нийгмийн зарим үзүүлэлт мэдээг ашиглан судалгааг хийлээ.

НЭР ТОМЬЁОНЫ ТОВЧ ТАЙЛБАР, ТОДОРХОЙЛОЛТ:

Хүн амын бүртгэл: Тухайн газар нутагт тодорхой цаг хугацааны дотор гарсан хүн ам зүйн үзэгдэл болон хүн амын тоог бүртгэж авах үйл явц болно.

Хүн амын ердийн хөдөлгөөний статистик: Хүн амын ердийн хөдөлгөөнтэй холбоотой бүх үзэгдэл, тухайлбал төрөлт, нас баралт, шилжин ирэгчид болон шилжин явагчдын тоо, гэрлэлт, гэр бүл салалтын тоо, тэдгээрийг үндэслэн тооцдог харьцуулсан үзүүлэлтүүдээс бүрдэнэ.

Хүн ам зүйн шилжилт: Хүн амын төрөлт болон нас баралтын өндөр түвшинээс нам түвшинд шилжиж буй динамик шилжилт юм.

Хүн амын тоо: Тодорхой хугацаанд, тухайн нутаг дэвсгэрт оршин суугаа хүн. Амын тоог илэрхийлнэ. Хүн амын тоог бэлэн болон суурин хүн амаар тооцдог.

Суурин хүн ам: Тухайн засаг захиргааны нэгжид 183 хоног буюу 6 сараас дээш хугацаагаар оршин сууж байгаа бүх хүнийг суурин хүн ам гэнэ. Мөн 6 сараас доош хугацаагаар түр эзгүй байгаа байнга оршин суудаг хүмүүсийг суурин хүн амын бүртгэлд оруулна.

Бэлэн хүн ам: Тооллого явуулж буй үед тухайн нутаг дэвсгэрт оршин сууж байгаа нийт хүн амыг (байнга болон түр хугацаагаар амьдарч байгаагаас үл хамаарч) хэлнэ. Бэлэн хүн амыг хүн ам, орон сууцны тооллогоор 10 жилд нэг удаа тодорхойлно.

Хүн амын жилийн дундаж тоо: Тайлант оны эхний болон эцсийн хүн амын тооны дунджаар илэрхийлэгдэнэ.

Хүн амын ердийн цэвэр өсөлт, бууралт: Тухайн жилийн хүн амын төрөлт, нас баралтын тооны зөрүүгээр илэрхийлэгдэнэ.

Хүн амын нас хүйсийн бүтэц: Насны бүтэц ньзалуужих, идэрших, хөгшрөх гэсэн 3 үндсэн хандлагад хуваагддаг. Залуужих хандлагатай хүн амын хувьд 35 ба түүнээс дээш бол тухайн хүн амыг насны бүтцийн хувьд залуу насны бүтэцтэй, харин хөгшин буюу 65 ба түүнээс дээш насны ахмадууд нийт хүн амын 12 ба түүнээс дээш хувийг бүрдүүлж байвал хөгшин насны бүтэцтэй гэж үздэг.

Өрх: Нэг орон байранд хамт амьдардаг, нэгдмэл төсөвтэй, хүнс, амьдралын наад захын бусад хэрэгцээгээ хамтран хангадаг нэг буюу хэсэг бүлэг хүмүүсийг өрх гэнэ.

Өрхийн гишүүд нь хоорондоо ураг төрлийн болон гэр бүлийн хамааралтай эсвэл хамааралгүй байж болно.

Нэг өрхөд ноогдох хүний тоо: Нэг өрхөд ноогдох хүний тоог тодорхойлохдоо өрхөд тоологдсон хүний тоог өрхийн тоонд харьцуулна.

Хүйсийн харьцаа: Хүйсийн харьцаа гэсэн үзүүлэлт нь 100 эмэгтэйд ноогдох эрэгтэйчүүдийн тоог илэрхийлдэг.

Хүн ам зүйн ачаалал: Хөдөлмөрийн насны 100 хүнд ноогдох тэжээлгэгчийн тоог харуулдаг.

Насны голч: Хүн амыг нас бүтцийх нь хувьд яг голлон хувааж байгаа насыг насны голч гэнэ.

Хүн амын нас-хүйсийн суварга: Судалгаанд хүн амын нас, хүйсийн суваргаар нас, хүйсийн бүтцийг зураглан харуулдаг. Энэ нь зэрэгцүүлэхэд хялбар, хүйсийн ялгавраар төв абцисс тэнхлэгээс хамгийн залуугаас эхлэн насны өсөх дарааллаар, доороос дээш суварган хэлбэртэй байна. Нас, хүйсний бүлэг бүр 100 хувьтай тэнцүү байна.

Өрх толгойлсон эмэгтэйчүүд: Нөхөргүй, өрх толгойлон амьдарч байгаа эмэгтэйчүүдийг хүүхэдтэй эсэхийг харгалзахгүйгээр хамруулна.

Хотын хүн амд: Улаанбаатар хот, аймгийн төв, тосгонд оршин суугаа хүн амыг хамруулна.

Хөдөөгийн хүн амд: Сумын төв, хөдөө нутагт амьдарч байгаа хүн амыг хамруулна.

Бүтэн ба хагас өнчин хүүхдэд: Эцэг эх нь хоёулаа нас барсан хүүхдийг бүтэн өнчинд, эцэг, эх хоёрын аль нэг нь нас барсан хүүхдийг хагас өнчинд тооцно.

Төрөх үеийн хүйсийн харьцаа: Энэ нь төрсөн эрэгтэй хүүхдийн тоог төрсөн эмэгтэй хүүхдийн тоонд харьцуулсан харьцаа юм.

Төрөлтийн ерөнхий коэффициент: Энэ нь 1000 хүн ам тутамд ноогдох тухайн жилд төрсөн амьд хүүхдийн тоог илэрхийлдэг бөгөөд түүнийг тооцохдоо амьд төрсөн хүүхдийн тоог тухайн жилийн дундаж хүн амд харьцуулж 1000-аар үржүүлдэг.

Төрөлтийн тусгай коэффициент: Энэ нь нөхөн үржихүйн нас(15-49)-ны 1000 эмэгтэйчүүдэд ноогдох амьд төрөлтийн тоог илэрхийлдэг үзүүлэлт юм.

Төрөлтийн нийлбэр коэффициент: Энэ нь нэг эмэгтэй нөхөн үржихүйн нас (15-49)-ныхаа туршид төрүүлэх нийт хүүхдийн тоо.

Насны бүлэг дэх төрөлтийн коэффициент: Тухайн насны бүлгийн эмэгтэйчүүдийн амьд төрүүлсэн хүүхдийн тоог мөн насны бүлгийн эмэгтэйчүүдэд харьцуулсан харьцаа

Нас баралтын хүйсийн харьцаа: Энэ нь нас барсан эрэгтэй хүний тоог нас барсан эмэгтэй хүний тоонд харьцуулсан харьцаа юм.

Нас баралтын ерөнхий коэффициент: Энэ нь 1000 хүн ам тутамд ноогдох тухайн жилд нас барсан хүний тоог илэрхийлдэг бөгөөд түүнийг тооцохдоо нас барсан хүний тоог тухайн жилийн дундаж хүн амд харьцуулж 1000-аар үржүүлдэг.

Гэрлэлт: Тухайн нутаг дэвсгэрийн засаг захиргааны нэгжид гэр бүл болсноо бүртгүүлсэн хүмүүсийг гэрлэсэнд тооцно.

Гэрлэлтийн ерөнхий коэффициент: Иргэний гэр бүлийн байгууллагад тухайн жилд бүртгүүлсэн гэр бүлийн тоог тухайн жилийн дундаж хүн амд харьцуулсан харьцааг илэрхийлсэн үзүүлэлт.

Хүүхэдтэй гэр бүлгүй хүн ам: Гэр бүлгүй, 16 хүртэл насны хүүхэдтэй эрэгтэй болон эмэгтэй хүнийг эцэг, эх, хамаатан садангийн хэнтэй амьдарч байгааг харгалзахгүйгээр хамруулж тооцно.

Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний тоо: Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүнийг нийгмийн хамгааллын тухай хуулийн 3-р зүйлд: зааснаар Бие бялдар оюун ухааны чадавхи нь удамшлын болон удамшлын бус шалтгаан, төрөлхийн гажиг, өөрчлөлт, өвчин тарилгын дараах хүндрэл, осол гэмтлийн улмаас алдагдаж, хэвийн нөхцөлд хөдөлмөрлөх чадваргүй болсон, хараа, сонсгол, хэл ярианы болон бие эрхтэний тахир дутуу, оюун санааны хомсдол, сэтгэгцийн өөрчлөлттэй болох нь тогтоогдсон Монгол Улсын иргэн, Монгол улсад хууль ёсоор байнга оршин суугаа гадаадын иргэн, харъяалалгүй хүнийг тахир дутуу хүн гэж тодорхойлсон бөгөөд хөдөлмөр магадлах комиссоор тахир дутуу болох нь тогтоогдсон хүнийг авч бүртгэнэ.

Дотоод шилжих хөдөлгөөн: Тухайн улс, орны хилийн хүрээн доторх засаг захиргааны нэгж хоорондох, түүнчлэн байршлын хувьд (хот, хөдөө) явагдах хүн амын суурьшлын өөрчлөлтөөр тодорхойлогдоно.

Дотоод шилжин ирэлтийн коэффициент: Улс орны хилийн хүрээнд тухайн жилийн 1000 хүн ам тутамд ногдох шилжин ирсэн хүн амын тоог илэрхийлнэ.

Дотоод шилжин явалтын коэффициент: Тухайн жилийн 1000 хүн ам тутамд ногдох шилжин явсан хүн амын тоог илэрхийлнэ.

Дотоод шилжих хөдөлгөөний цэвэр коэффициент: Шилжин ирсэн, шилжин явсан хүн амын тооны зөрүүг жилийн дундаж хүн амд харьцуулж тодорхойлогдоно.

Эдийн засгийн бүс:

Баруун бүс- Баян-өлгий, Говь-Алтай, Ховд, Увс, Завхан

Хангайн бүс- Баянхонгор, Булган, Архангай, Өвөрхангай, Орхон, Хөвсгөл

Төвийн бүс- Говьсүмбэр, Дорноговь, Дундговь, Өмнөговь, Сэлэнгэ, Төв, Дархан-Уул

Зүүн бүс- Хэнтий, Дорнод, Сүхбаатар

Улаанбаатар бүс-Улаанбаатар хот

Хүн амын жилийн дундаж тоо:

Тооцох арга зүй: Тухайн оны эхний болон эцсийн хүн амын тооны нийлбэрийг 2-т хувааж тооцно.

$$XA_{(дун)} = \frac{XA_{(ж.эх)} + XA_{(ж.эц)}}{2}$$

$XA_{(дун)}$ - Хүн амын жилийн дундаж тоо

$XA_{(ж.эх)}$ - Жилийн эхний хүн амын тоо

$XA_{(ж.эц)}$ - Жилийн эцсийн хүн амын тоо

Улсын хэмжээнд нэг хүнд ноогдох үзүүлэлтийг тооцохдоо хүн амын жилийн дундаж тоог ашиглана. Хүн амын жилийн дундаж тоог ҮСХ-оос мэдээлснээр тооцож авна. Олон жилийн динамик тооцоо хийхэд хүн амын жилийн дундаж тоог ашиглана.

Хүн амын жилийн дундаж өсөлтийн хувь:

Тооцох арга зүй: Тайлант оны хүн амын тооноос суурь болгон авсан хүн амын тоог хасч, дээрх 2 оны хоорондох хугацаа болон суурь оны үржвэрт харьцуулж, 100-гаар үржүүлнэ.

$$ЖДӨХ = \frac{ХА_{(m)} - ХА_{(c)}}{X * ХА_{(c)}} * 100$$

ЖДӨХ - Хүн амын жилийн дундаж өсөлтийн хувь

ХА_(m) - Тайлант оны хүн амын тоо

ХА_(c) - Суурь оны хүн амын тоо

X - Суурь болон тайлант оны хоорондох хугацаа

Хүн амын ердийн цэвэр өсөлт:

Тооцох арга зүй: Тухайн онд төрсөн нийт хүүхдийн тооноос нас барсан нийт хүний тоог хасч тооцно. Төрөлт, нас баралтын тооноос шалтгаалж, энэ үзүүлэлт нь эерэг, сөрөг аль ч байж болно.

$$ЕЦӨ_{(ХА)} = ТТ - НБТ$$

ЕЦӨ_(ХА) - Хүн амын ердийн цэвэр өсөлт

ТТ - Төрсөн нийт хүүхдийн тоо

НБТ - Нас барсан нийт хүний тоо

Хүн амын ердийн цэвэр өсөлт/бууралтын коэффициент:

Тооцох арга зүй: Тухайн онд төрсөн нийт хүүхдийн тооноос нас барсан нийт хүний тоог хасч, хүн амын жилийн дундаж тоонд харьцуулж, 1000-аар үржүүлнэ. Төрөлт, нас баралтын тооноос шалтгаалж энэ үзүүлэлт эерэг, сөрөг аль нь ч байж болно.

$$ЕЦӨК_{(ХА)} = \frac{ТТ - НБТ}{ХА_{(дун)}} * 1000$$

ЕЦӨК_(ХА) - Хүн амын ердийн цэвэр өсөлт /бууралтын коэффициент

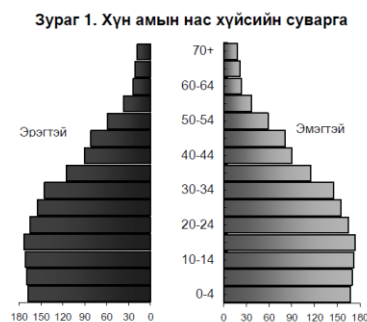
ТТ - Төрсөн нийт хүүхдийн тоо

НБТ - Нас барсан нийт хүний тоо

ХА_(дун) - Хүн амын жилийн дундаж тоо

Хүн амын нас хүйсийн харьцаа:

Тооцох арга зүй: Суваргын баруун, зүүн талд хүйсээр ялган, насны бүтцийн хувьд хамгийн залуугаас эхлэн өсөх дарааллаар дээш суварган хэлбэртэй байна. Хүн амын нас хүйсийн суваргыг зурахдаа хүн амын бодит тоо болон нийт хүн амд эзлэх хувийн жингээр зурна. Хувийн жингээр зурахдаа нийт хүн амыг 100 хувь гэж үзнэ.

Хүн амын хүйсийн харьцаа:

Тооцох арга зүй: Тухайн оны эрэгтэй хүн амын нийт тоог эмэгтэй хүний нийт тоонд харьцуулж 100-гаар үржүүлнэ.

$$XX = \frac{XA_{(эр)}}{XA_{(эм)}} * 100$$

XX - Хүйсийн харьцаа
XA_(эр) - Эрэгтэй хүн амын нийт тоо
XA_(эм) - Эмэгтэй хүн амын нийт тоо

Хүн ам зүйн ачаалал:

Тооцох арга зүй: Хүүхэд буюу 0-14 нас, хөгшид буюу 65 ба түүнээс дээш настай хүн амын тооны нийлбэрийг хөдөлмөрийн насны хүн ам буюу 15-64 насны хүн амын тоонд харьцуулж, 100-гаар үржүүлж тооцно. Монгол улсын хөдөлмөрийн тухай хуулинд хөдөлмөрийн насны хүн амын насыг тодорхойлохдоо эмэгтэй 15-55, эрэгтэй нь 15-60 гэж заасан байдаг.

$$ХАЗА = \frac{XA_{(0-14)} + XA_{(65+)}}{XA_{(15-64)}} * 100$$

ХАЗА - Хүн ам зүйн ачаалал
XA₍₀₋₁₄₎ - 0-14 насны хүн амын тоо
XA₍₆₅₊₎ - 65 ба түүнээс дээш насны хүн амын тоо
XA₍₁₅₋₆₄₎ - 15-64 насны хүн амын тоо

Хүн амын нягтрал:

Тооцох арга зүй: Тухайн оны суурин хүн амын тоог нутаг дэвсгэрийн талбайн хэмжээнд харьцуулж тодорхойлно.

$$XA_{(няг.)} = \frac{XA_{(с)}}{НДХ}$$

XA_(няг.) - Хүн амын нягтрал
XA_(с) - Суурин хүн амын тоо
НДХ - Нийт нутаг дэвсгэрийн хэмжээ

НЭГДҮГЭЭР БҮЛЭГ ХҮН АМ ЗҮЙН БАЙДАЛ

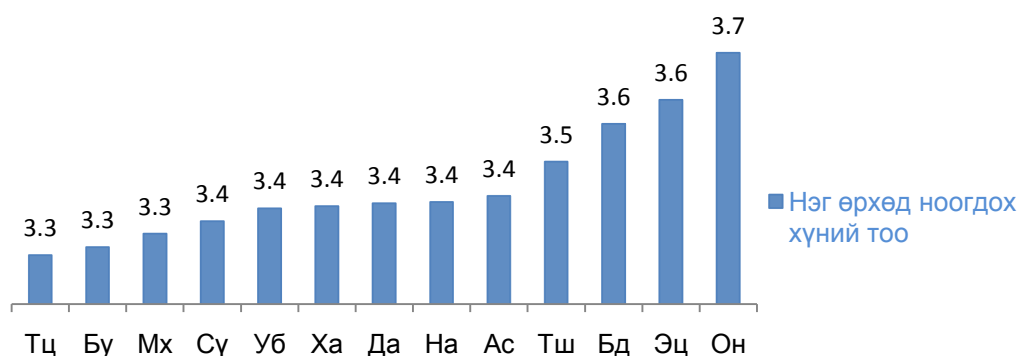
1.1. Хүн амын тооны өсөлт, өөрчлөлт

Сүхбаатар аймгийн суурин хүн ам 2016 оны жилийн эцсийн байдлаар 60.0 мянган хүн болж, 2015 оныхоос 1.2 хүн буюу 2.1 хувиар өссөн, мөн 2012 оныхоос 4.4 мянган хүн буюу 7.9 хувиар, 2013 оныхоос 3.7 мянган хүн буюу 6.5 хувиар, 2014 оныхоос 2.6 мянган хүн буюу 4.6 хувиар тус тус өссөн байна. Хэдийгээр хүн амын тооны хувьд ингэж өссөн хэдийч өсөлтийн хурд төдийлөн тогтвортой байж чадаагүй байна. Манай аймгийн хувьд 2011 оноос хүн амын өсөлтийн хурд харьцангуй тогтвортой өсөх хандлагатай байсан ч, 2016 онд 2.1 болж өмнөх оноос 0.3 пунктээр буурсан байна. Зураг 1.1 графикаас харж болно.

ХҮСНЭГТ 1.1. ХҮН АМЫН ТОО, ӨРХИЙН ТОО, СУМААР

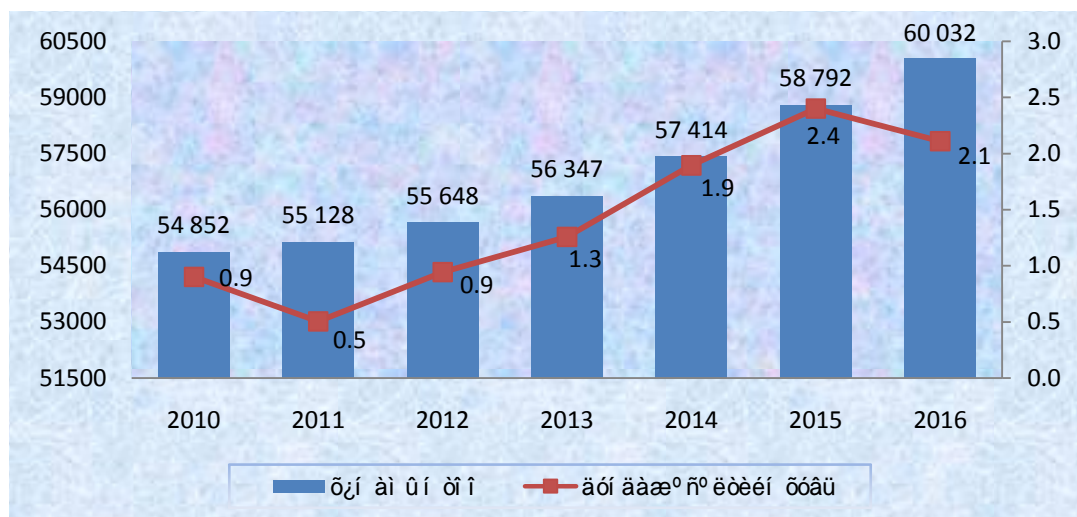
Сум	2012		2013		2014		2015		2016	
	Суурин хүн ам	Өрхийн тоо	Суурин хүн ам	Өрхийн тоо	Суурин хүн ам	Өрхийн тоо	Суурин хүн ам	Өрхийн тоо	Суурин хүн ам	Өрхийн тоо
Ас	1 752	478	1 734	478	1 728	481	1 712	495	1 741	509
Бд	4 614	1 244	4 597	1 264	4 747	1 303	4 801	1 331	4 891	1 371
Да	2 856	807	2 852	828	2 897	844	2 994	871	3 024	888
Мх	4 269	1 250	4 295	1 284	4 366	1 291	4 517	1 323	4 551	1 361
На	1 550	429	1 537	438	1 534	438	1 552	458	1 595	468
Он	3 655	981	3 650	1 002	3 647	991	3 786	1 021	3 757	1 012
Сү	3 178	909	3 145	919	3 134	916	3 188	938	3 167	940
Тш	3 017	871	3 074	894	3 151	910	3 251	930	3 302	946
Тц	2 391	738	2 342	724	2 360	720	2 398	735	2 468	755
Уб	2 780	793	2 772	801	2 817	816	2 854	832	2 876	847
Ха	1 596	460	1 595	459	1 597	465	1 598	466	1 666	490
Эц	6 527	1 741	6 526	1 760	6 549	1 777	6 476	1 821	6 618	1 830
Бу	17 463	5 283	18 228	5 562	18 887	5 727	19 665	6 030	20 376	6 144
Дүн	55 648	15 984	56 347	16 413	57 414	16 679	58 792	17 251	60 032	17 561

ЗУРАГ 1.1. НЭГ ӨРХӨД НООГДОХ ХҮНИЙ ТОО, сумаар, 2016 он

ЗУРАГ 1.2. ХҮН АМЫН ТОО, ЖИЛИЙН ДУНДАЖ ӨСӨЛТИЙН ХУВЬ

Хүн амын өсөлтийг тооцдог математик аргуудаас хамгийн энгийн аргуудын нэг арифметик загварыг ашиглан сүүлийн 8 жилд Сүхбаатар аймгийн хүн ам жилд дунджаар хэдэн хувь өссөн, буурсан тооцоог хийж үзье.

Арифметик загвараар хүн амын жилийн дундаж өсөлтийн хурдыг тооцоход дараах томъёог ашиглана. Үүнд:

$$r = \frac{p_t - p_o}{p_o * n} * 100$$

Энд: P_t –Хугацааны эцэс дэх дундаж хүн амын тоо

P_o –Хугацааны эхэн дэх дундаж хүн амын тоо

n - Тооцоо хийж буй хугацааны интервал

r - Жилийн дундаж өсөлтийн хурд

Сүхбаатар аймгийн дундаж хүн амын тоо 2009 онд 54074 байснаа 2016 онд 59412 болж, 2009-2016 оны хоорондох 8 жилийн хугацаанд хүн ам нь жил тутам дунджаар хэдэн хувиар өссөнийг арифметик загвар ашиглан дараах байдлаар тооцоход:

$$r(2009-2016) = \frac{59412 - 54074}{54074 * (2016 - 2009)} * 100 = 1.2$$

Хүн амын тооны өөрчлөлт арифметик хандлагаар явагдсан гэж үзвэл, 2009 оноос 2016 онуудад жил тутам дунджаар 1.2 хувиар өссөн байна.

Бүрэлдэхүүний аргаар хүн амын өсөлт тооцох-доо хүн ам зүйн тэнцлийн томъёог ашиглана. Энэхүү томъёо нь хүн амын тоо хэмжээнд өөрчлөлт оруулдаг гурван үндсэн үзэгдэл болох төрөлт, нас баралт, шилжих хөдөлгөөний тоон

мэдээлэлд үндэслэн хоёр хугацааны хоорондох хүн амын өсөлт, өөрчлөлтийг тооцох арга юм. Хүн амын тэнцлийн томъёо нь:

$$P_t - P_o = (B - D) + (In - Out)$$

Энд, P_t – Хугацааны эцэс дэх хүн амын тоо

P_o – Хугацааны эхэн дэх хүн амын тоо

B – Хугацааны эхнээс эцэс хүртлэх нийт төрсөн хүүхдийн тоо

D – Хугацааны эхнээс эцэс хүртлэх нас баралтын тоо

In – Хугацааны эхнээс эцэс хүртлэх нийт шилжин ирэлтийн тоо

Out – Хугацааны эхнээс эцэс хүртлэх нийт шилжин явалтын тоо

Томъёог бага зэрэг хувиргаж бичвэл:

$$\text{Хүн амын өсөлт} = \text{ердийн цэвэр өсөлт} + \text{механик цэвэр өсөлт}$$

Хүн амын тэнцлийн томъёогоор тооцсон оны эцсийн хүн амын тоо мэдээлэл нь хүн ам, орон сууцны завсрын тооллогын үр дүнгээр зарлагдсан дүнгээс зөрүүтэй байгаа нь төрөлт, нас баралт, шилжих хөдөлгөөний мэдээллүүдийн аль нэг нь эсвэл мэдээлэл буруу бүртгэлтэй байдагтай холбоотой тайлбарлагдана.

Бүрэлдэхүүний аргаар тооцсон хүн амын өсөлтийн мэдээллийг ашиглан хүн амын өсөлтийг хувь, түвшингээр тооцож болно. Ингэхдээ, хүн амын тэнцлийн томъёоны үзүүлэлтүүдийг жилийн дундаж хүн амын тоонд харьцуулна. Томъёог дараах байдлаар илэрхийлж болно. Үүнд:

Бүрэлдэхүүний аргаар хүн амын өсөлтийн түвшинг тооцох:

$$\frac{P_t - P_o}{\bar{P}} * k = \frac{B - D}{\bar{P}} * k + \frac{In - Out}{\bar{P}}$$

$$\begin{matrix} \text{Хүн амын} & & \text{Ердийн цэвэр} & & \text{Механик цэвэр} \\ \text{өсөлтийн түвшин} & = & \text{өсөлтийн түвшин} & + & \text{өсөлтийн түвшин} \end{matrix}$$

Дээрх томъёог ашиглан Сүхбаатар аймгийн хүн амын 2016 оны эхнээс оны эцэс хүртэл хугацааны өсөлтийн түвшинг тооцож үзэхэд:

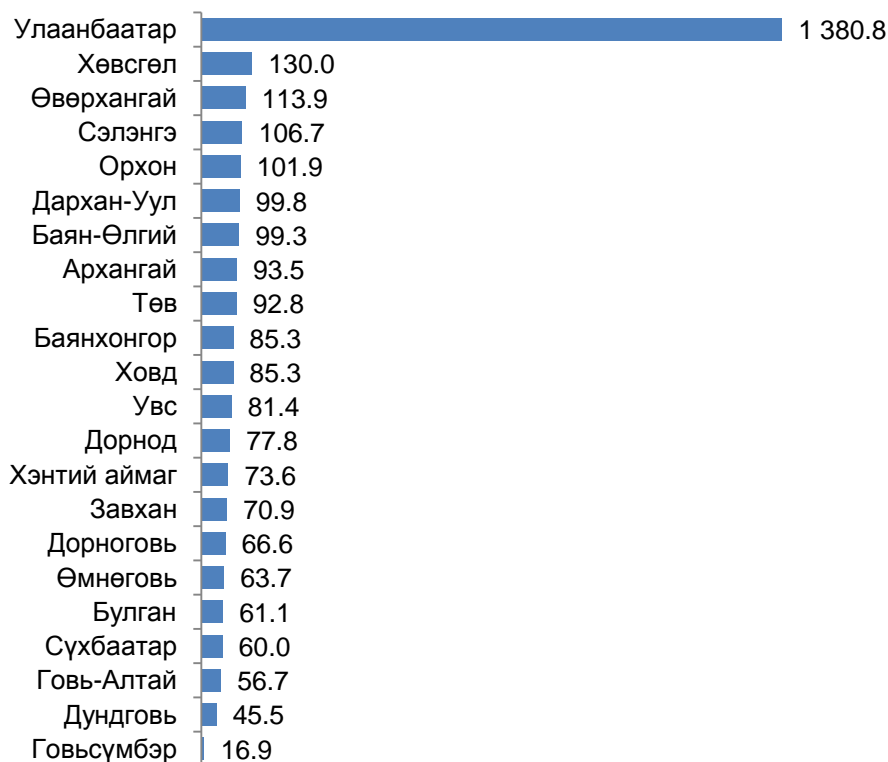
$$\frac{60032 - 58792}{59412} * 100 = \frac{1501 - 355}{59412} * 100 + \frac{672 - 961}{59412} * 100$$

$$2.1\% = 1.9\% - 0.5\%$$

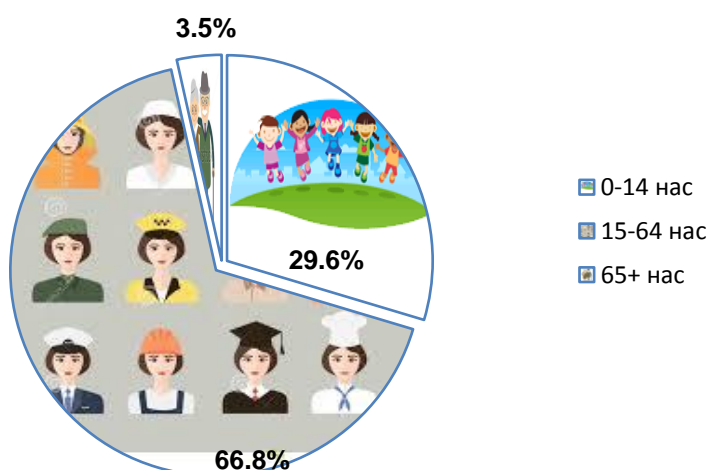
Сүхбаатар аймгийн хүн ам 2016 оны эхнээс эцэс гэхэд 2.1 хувиар өсөхөд 1.9 хувь нь ердийн цэвэр өсөлтөөр бий болжээ.

ЗУРАГ 1.3. ХҮН АМЫН ТОО, аймгаар, 2016 он

Аймгуудын хүн амын тооны графикаас харахад манай аймаг хүн амын тоогоор 18-т жагсаж байна. Аймгийн хүн ам 60.0 мянгад хүрсэн нь зүүн бүс дотроо хамгийн баг нь буюу 28.4 хувийг эзэлж байна.

ЗУРАГ1.4. ХҮН АМЫН ТОО, насны бүлгээр

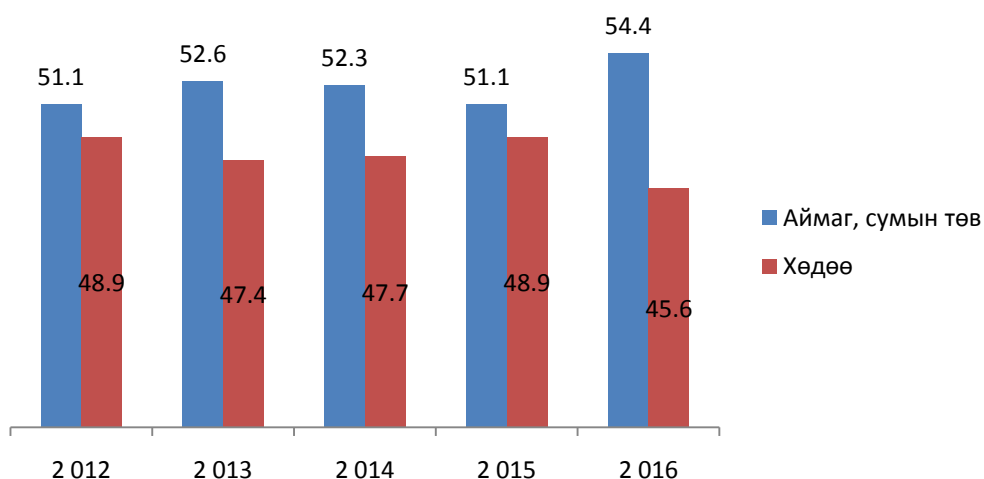

ХҮСНЭГТ 1.2. ХҮН АМЫН ТОО, БАЙРШЛААР, СУМААР

Сум	2012		2013		2014		2015		2016	
	Аймаг, сумын төв	Хөдөө	Аймаг, сумын төв	Хөдөө	Аймаг, сумын төв	Хөдөө	Аймаг, сумын төв	Хөдөө	Аймаг, сумын төв	Хөдөө
Ас	652	1 100	635	1 099	620	1 108	538	1 174	573	1 168
Бд	1 277	3 337	1 199	3 398	1 233	3 514	1 513	3 288	1 576	3 315
Да	1 013	1 843	1 268	1 584	1 292	1 605	1 758	1 236	1 300	1 724
Мх	1 672	2 597	1 422	2 873	1 449	2 917	1 210	3 307	2 156	2 395
На	380	1 170	396	1 141	400	1 134	419	1 133	717	878
Он	659	2 996	1 772	1 878	1 699	1 948	1 265	2 521	1 786	1 971
Сү	1 101	2 077	1 075	2 070	1 066	2 068	693	2 495	1 053	2 114
Тш	885	2 132	612	2 462	618	2 533	723	2 528	648	2 654
Тц	1 349	1 042	1 184	1 158	1 118	1 242	992	1 406	1 013	1 455
Уб	981	1 799	1 032	1 740	907	1 910	752	2 102	905	1 971
Ха	600	996	619	976	628	969	625	973	590	1 076
Эц	2 943	3 584	2 938	3 588	2 957	3 592	2 874	3 602	2 940	3 678
Бу	14 917	2 546	15 466	2 762	16 064	2 823	16 668	2 997	17 396	2 980
Дүн	28 429	27 219	29 618	26 729	30 051	27 363	30 030	28 762	32 653	27 379

Аймгийн суурин хүн ам Баяндэлгэр, Мөнххаан, Онгон, Эрдэнэцагаан сумдад нийт хүн амын 6.3-11.0 хувь нь оршин сууж байгаа бол аймгийн төвийн сум буюу Баруун-Урт суманд 33.9 хувь нь суурьшин амьдарч байна. Нийт хүн амын 54.4 хувь нь аймаг, сумын төвд амьдарч байгаа нь 2015 оныхоос 8.7 хувиар өссөн байна. Сүүлийн жилүүдийн хүн амын тооноос харахад аймаг, сумын төвд амьдарч байгаа хүн жилээс жилд бага зэрэг өссөн нь дээрх хүснэгтээс харагдаж байна.

ЗУРАГ 1.5. ХҮН АМЫН ТОО БАЙРШЛААР, 2012-2016 он

ХҮСНЭГТ 1.3. ӨРХИЙН ТОО, БАЙРШЛААР, СУМААР, НЭГ ӨРХӨД НООГДОХ ХҮНИЙ ТОО

Сум	2012		2013		2014		2015		2016		Нэг өрхөд ноогдох хүний тоо
	Аймаг, сумын төв	Хөдөө	Аймаг, сумын төв	Хөдөө	Аймаг, сумын төв	Хөдөө	Аймаг, сумын төв	Хөдөө	Аймаг, сумын төв	Хөдөө	
Ас	189	289	187	291	183	298	171	324	184	325	3.4
Бд	363	881	349	915	356	947	436	895	447	924	3.6
Да	302	505	382	446	390	454	521	350	404	484	3.4
Мх	495	755	434	850	433	858	357	966	547	814	3.3
На	114	315	117	321	124	314	134	324	204	264	3.4
Он	197	784	491	511	491	500	369	652	509	503	3.7
Сү	298	611	298	621	297	619	206	732	314	626	3.4
Тш	262	609	183	711	176	734	203	727	183	763	3.5
Тц	428	310	378	346	356	364	319	416	323	432	3.3
Уб	285	508	313	488	280	536	235	597	287	560	3.4
Ха	178	282	184	275	189	276	189	277	161	329	3.4
Эц	808	933	813	947	823	954	838	983	832	998	3.6
Бу	4 542	741	4 745	817	4 883	844	5 130	900	5 187	957	3.3
Дүн	8 461	7 523	8 874	7 539	8 981	7 698	9 108	8 143	9 582	7 979	3.4

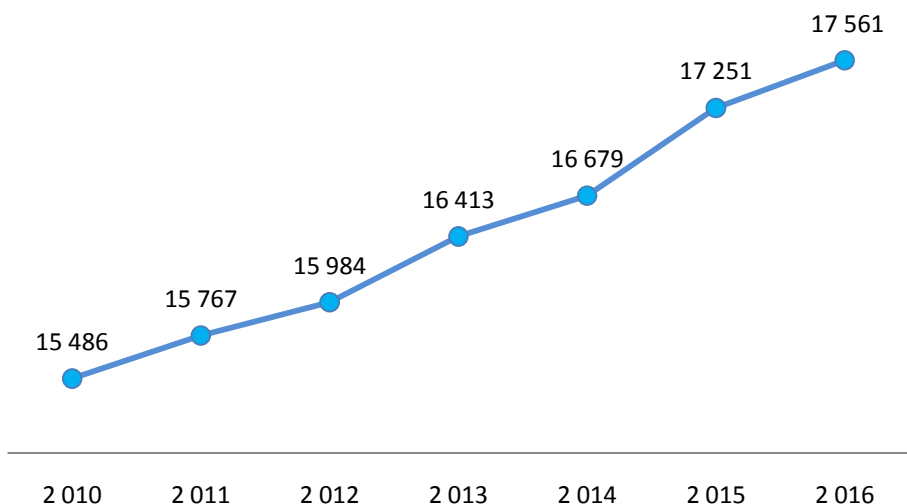
2016 онд нийт өрхийн тоо 17.6 мянга болж 2012 оноос 9.9 хувиар, 2013 оноос 7.0 хувиар, 2014 оноос 5.3 хувиар, 2015 оноос 1.8 хувиар тус тус өссөн байна. 2016 оны нийт өрхийн 54.6 хувь нь аймаг, сумын төвийн өрх, 45.4 хувь нь хөдөөгийн өрх эзэлж байна. 2000-2016 оны хүн амын динамикаас харахад 2000-2006 он хүртэл хүн ам буурч, 2007 оноос аажим, аажимаар өссөн.

Хөдөө суурьшин мал маллан амьдардаг өрхийн тоо 7.3 мянга болж урьд оноос 5.8 хувиар өссөн ба жилийн 4-н улиралд малаа малладаг малчдын тоо 2016 онд 14.8 мянга болсон нь 2015 оныхоос 3.5 хувиар өссөн.

Аймгийн дунджаар нэг өрхийн хүн ам 3.4 байгаа бөгөөд Мөнххаан, Түмэнцогт, Баруун-Урт, сумдад аймгийн дунджаас цөөн буюу 3.3 хүн, бусад 10 суманд аймгийн дунджаас олон буюу 3.4-3.7 хүнтэй байгаа юм.

ЗУРАГ 1.6. ӨРХИЙН ТОО, ЖИЛ БҮРИЙН ЭЦСИЙН БАЙДЛААР

Сүхбаатар аймагт нэг 1 км² нутаг дэвсгэрт 0.73 хүн ногдож байна. Асгат, Сүхбаатар сум нь бусдаас цөөн буюу 0.24-0.25 хүн ногдож байхад аймгийн төв Баруун-Урт суманд хамгийн олон буюу 374 хүн, Түмэнцогт суманд 1.16 хүн, бусад сумдад 0.39-0.76 хүн ногдож байна.

ХҮСНЭГТ 1.4. ХҮН АМЫН НЯГТРАЛ, СУМААР

Сум	Нутаг дэвсгэр, км ² , 2016	Хүн амын нягтрал (1 км ² нутаг дэвсгэрт ногдох хүн ам)					2016 % 2015
		2012	2013	2014	2015	2016	
Ас	7 198	0.24	0.24	0.24	0.24	0.24	101.7
Бд	7 882	0.59	0.58	0.60	0.61	0.62	101.9
Да	4 814	0.59	0.59	0.60	0.62	0.63	101.0
Мх	7 415	0.58	0.58	0.59	0.61	0.61	100.8
На	3 523	0.44	0.44	0.44	0.44	0.45	102.8
Он	6 468	0.57	0.56	0.56	0.59	0.58	99.2
Сү	12 762	0.25	0.25	0.25	0.25	0.25	99.3
Тш	4 356	0.69	0.71	0.72	0.75	0.76	101.6
Тц	2 135	1.12	1.10	1.11	1.12	1.16	102.9
Уб	4 945	0.56	0.56	0.57	0.58	0.58	100.8
Ха	3 787	0.42	0.42	0.42	0.42	0.44	104.3
Эц	16 948	0.39	0.39	0.39	0.38	0.39	102.2
Бу	54.5	320.42	334.46	346.55	360.83	373.87	103.6
ДҮН	82 287	0.68	0.68	0.70	0.71	0.73	102.1

**ХҮСНЭГТ 1.5. ХҮН АМЫН ТОО, ХҮН АМ ЗҮЙН ЗАРИМ ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД,
СУМААР, 2016 ОН**

Сум	Байнга хүн ам	Үүнээс:		Хүйсийн харьцаа	Хүн ам зүйн ачаалал	Дүнд эзлэх хувь	
		Эрэгтэй	Эмэгтэй			Эрэгтэй	Эмэгтэй
Ас	1 741	893	848	105.3	44.5	51.3	48.7
Бд	4 891	2 458	2 433	101.0	49.6	50.3	49.7
Да	3 024	1 509	1 515	99.6	45.5	49.9	50.1
Мх	4 551	2 316	2 235	103.6	51.1	50.9	49.1
На	1 595	813	782	104.0	41.5	51.0	49.0
Он	3 757	1 918	1 839	104.3	49.7	51.1	48.9
Сү	3 167	1 655	1 512	109.5	46.5	52.3	47.7
Тш	3 302	1 712	1 590	107.7	50.9	51.8	48.2
Тц	2 468	1 236	1 232	100.3	47.0	50.1	49.9
Уб	2 876	1 499	1 377	108.9	44.5	52.1	47.9
Ха	1 666	847	819	103.4	41.5	50.8	49.2
Эц	6 618	3 383	3 235	104.6	50.8	51.1	48.9
Бу	20 376	10 037	10 339	97.1	52.8	49.3	50.7
Дүн	60 032	30 276	29 756	101.7	49.6	50.4	49.6

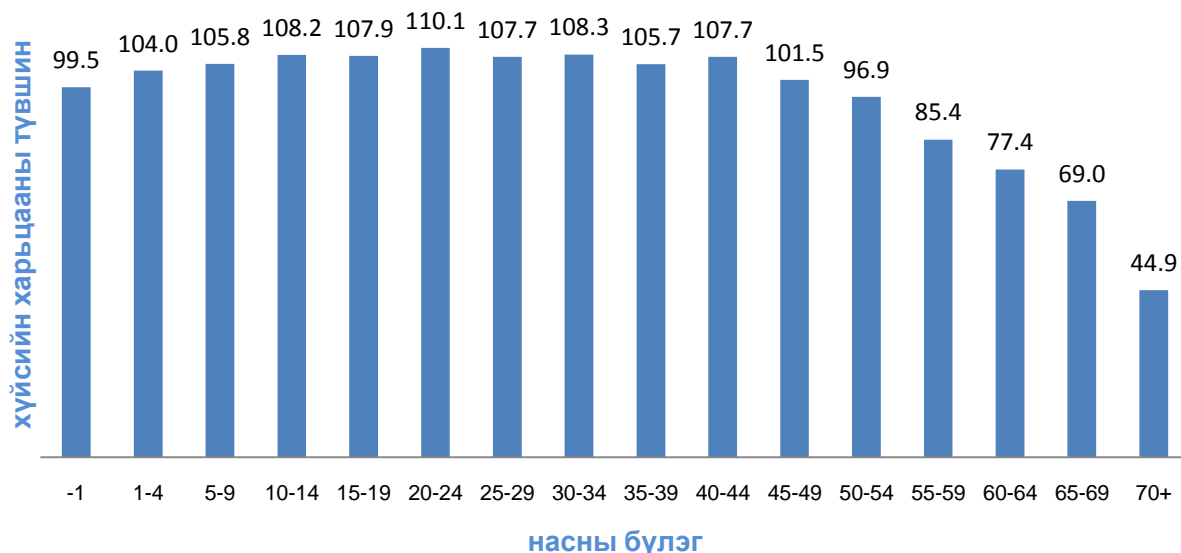
Нийт хүн амын 50.4 хувь нь эрэгтэйчүүд, 49.6 хувь нь эмэгтэйчүүд байна. Үзүүлэлтүүд ойролцоогоор хувийн жингээр эрэгтэй, эмэгтэйчүүд 50 хувьд байгаа учир хүйсийн харьцаа ерөнхийдөө тэнцвэртэй, гэхдээ эрэгтэй хүн ам эмэгтэйгээсээ бага зэрэг илүү байна.

100 эмэгтэй тутамд ногдож буй эрэгтэйчүүдийн тоогоор илэрхийлэгддэг хүйсийн харьцаа нь сүүлийн жилүүдэд өсч байгаа нь эрэгтэйчүүдийн эзлэх хувийн жин өсөх хандлагатай байгааг харуулж байгаа юм.

Сумдын хүн амын хүйсийн харьцааг харвал Дарьганга, Баруун-Урт сумдад 100 эмэгтэйд 97.1-99.6 эрэгтэй ногдож байгаа бол бусад сумдад 100.3-109.5 эрэгтэй ноогдож байна. Аймгийн хэмжээнд 2016 онд хүйсийн харьцаа буюу 100 эмэгтэйд ногдох эрэгтэйчүүдийн тоо 101.7 байна. Энэ нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 0.6 пунктээр буурсан.

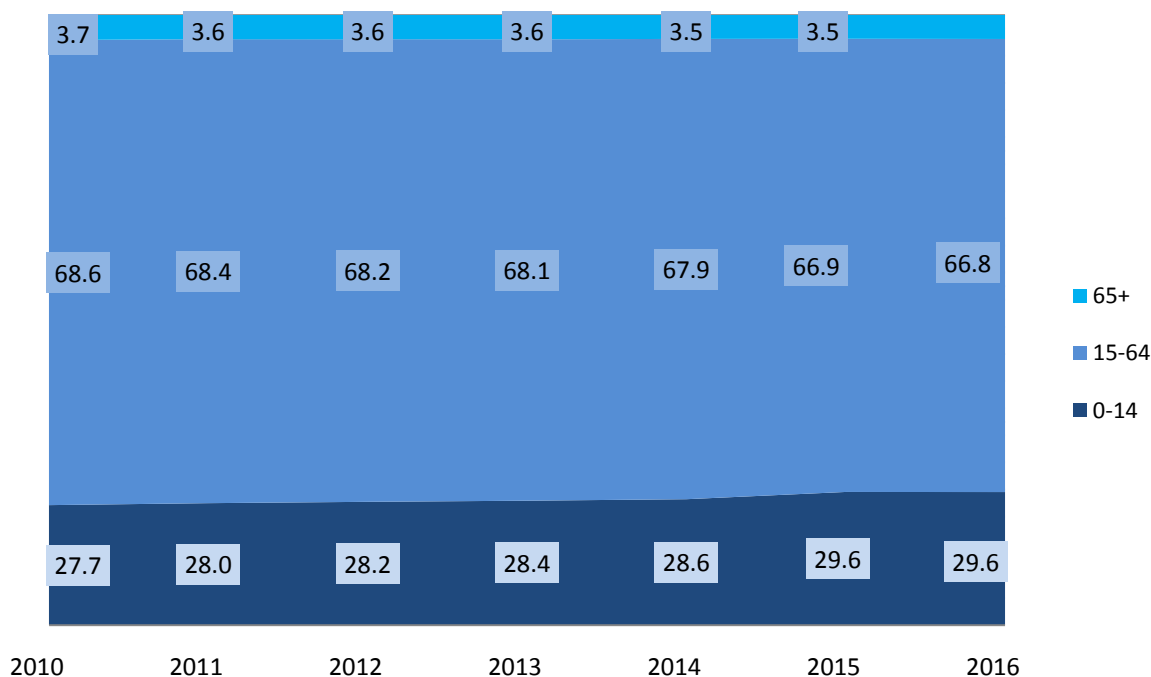

ЗУРАГ 1.7. ХҮН АМЫН ХҮЙСИЙН ХАРЬЦАА, НАСНЫ БҮЛГЭЭР, 2016 ОН

Зураг 1.6-аас харахад 2016 оны байдлаар Сүхбаатар аймгийн хүн амын төрөх үеийн хүйсийн харьцаа 100.1 байна гэдэг нь 100 эмэгтэй хүүхэд төрж байхад тэдний цаана төрсөн эрэгтэйчүүдийн тоо бага зэргийн илүү байна. Хүйсийн харьцаа 15-50 нас хүртэл 96-110 түвшинд байгаа бол, харин 55-аас дээш насанд 45-85 түвшинд, 100 эмэгтэйд ногдох эрэгтэйн тоо улам багассан буюу зөрүү ихтэй болсон байна. Энэ нь төрөх үед байгалиасаа эрэгтэй хүн ам их төрсөн боловч амьдралын сүүл үед эмэгтэйчүүд их үлдсэн байгааг харуулж байна.

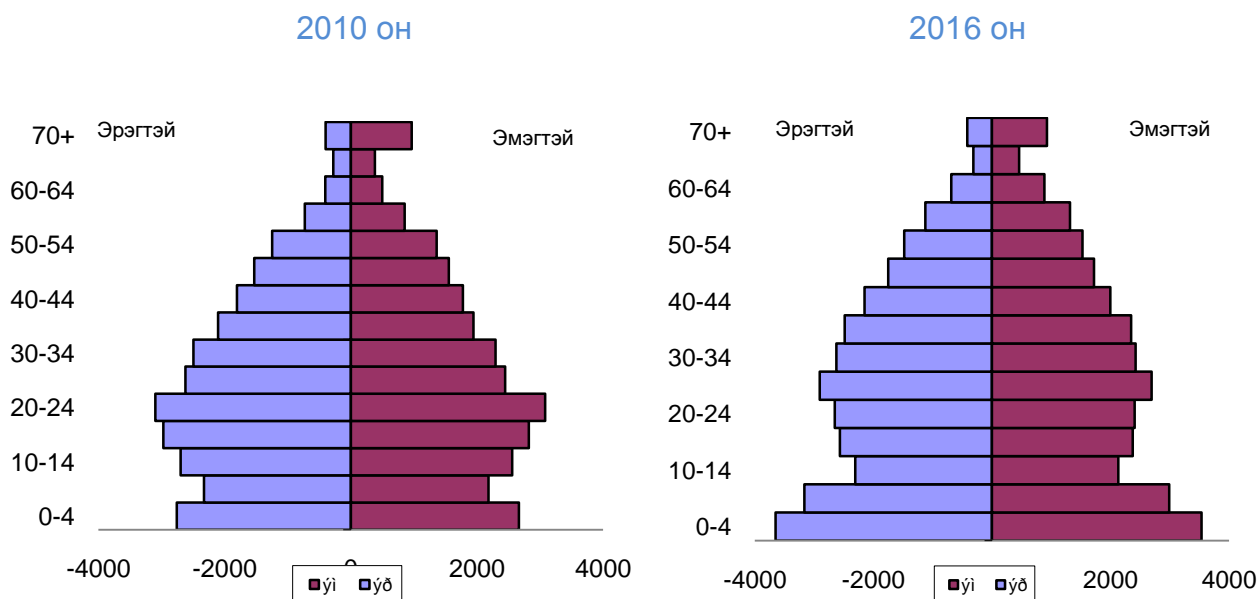
ЗУРАГ 1.8. ХҮН АМЫН НАСНЫ БҮТЭЦ

2016 оны нийт хүн амыг насны бүлгээр авч үзвэл 29.6 хувийг 15 хүртэлх насны хүүхэд, 66.8 хувийг 15-64 насны хүн ам, 3.5 хувийг 65 ба түүнээс дээш насны өндөр настнууд эзэлж байна. Нийт хүн амд хөдөлмөрийн насныхны эзлэх хувь өндөр байх үеийг “Хүн ам зүйн цонх” гэдэг. Энэ үед улс орны нийгэм, эдийн засгийн хөгжилд хүн ам зүйн хүчин зүйл эергээр нөлөөлдөг. 2013 онд Нэгдсэн үндэстний байгууллагын Хүн амын сангаас гаргасан дэлхийн улс орнуудын залуучуудын бодлогын судалгаанд 198 орон хамрагдсаны 122 улс залуучуудын талаар баримтлах нэгдсэн бодлогын баримт бичигтэй байгаа бол тухайлсан бодлогогүй 76 оронд манай улс багтсан. Тиймээс шийдвэр гаргагч, бодлого боловсруулагч нар залуучуудын хөгжлийн талаар бодлого боловсруулах зайлшгүй тулгамдсан асуудлын нэг болоод байна.

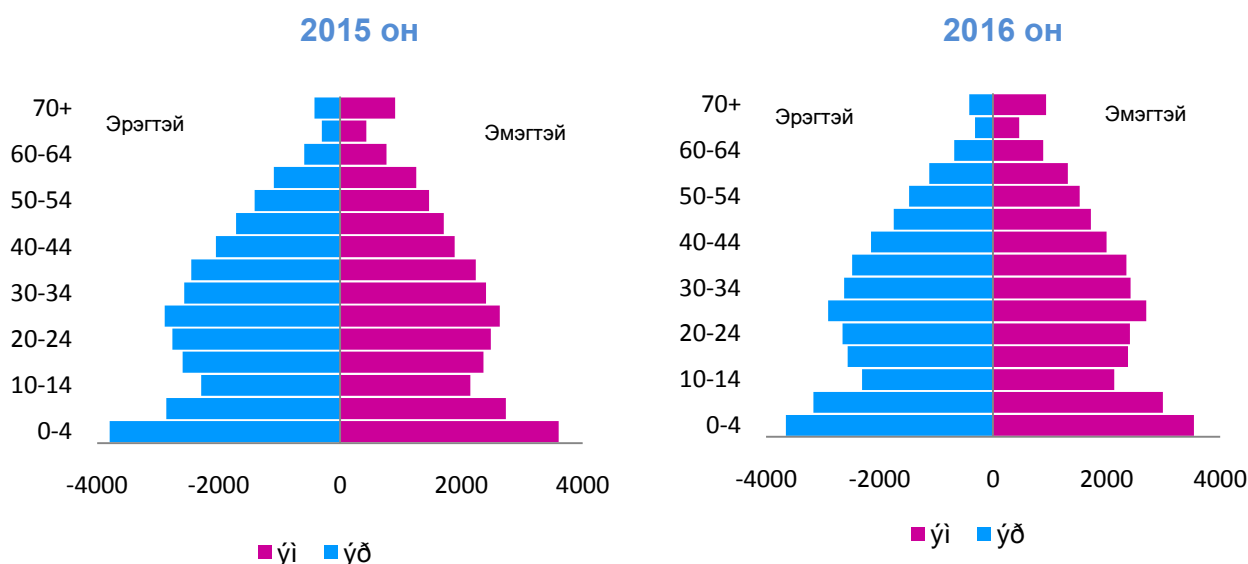
ЗУРАГ 1.9. ХҮН АМЫН НАС, ХҮЙСИЙН СУВАРГА

Хүн амыг насны бүлгээр, хүйсээр, ингэхдээ хүн амын нас, хүйсийн суваргыг зурах сонгодог зарчмын дагуу эрэгтэйчүүдийг зүүн талд нь, эмэгтэйчүүдийг баруун талд нь, насыг доороос дээш өгсөх байдлаар абсолют тоогоор дүрслэн 2010, 2016 оны байдлаар харуулсан болно. Дээрх хүн амын нас, хүйсийн суваргыг харахад дунд хэсгээрээ аажмаар өргөсч байгаа нь хүн ам идэрших хандлагатай байгааг харуулж байна. Суваргаас харвал хүн ам хүйсийн бүтцийн хувьд ерөнхийдөө тэнцвэртэй боловч ахимаг насанд эмэгтэйчүүдийн тоо 2 дахин илүү, 15-60 насны буюу хөдөлмөрийн насны хүн амын тоо хүүхдүүд болон тэтгэврийн насныхнаас их байгаа нь харагдаж байна. Сүүлийн жилүүдэд төрөлтийн тоо буурсан ч суваргын суурь хэсэг гадагш тэлсэн байна.

Зураг 1.9-ын үргэлжлэл

2016 оны байдлаар Сүхбаатар аймгийн хүн ам ерөнхийдөө идэр, залуу бүтэцтэй, ялангуяа төрөлт хэдий буурсан ч ирэх 30-50 жил дотор хүн ам идэр бүтэцтэй, гэрлэх насны болон хөдөлмөрийн насны хүн ам ихтэй байх төлөвтэй бөгөөд түүнээс цааш хэрэв төрөлт буурвал хүн амын дунд настай хүмүүсийн эзлэх хувь нэмэгдэж, насжилт бий болох боломжтой нь харагдаж байна.

Хүн амын тоог насны ангилалаар нь өмнөх онтой харьцуулахад 0-4, 15-19, 20-24 наснуудад буурч, бусад насанд өссөн байна.

ХҮСНЭГТ 1.6. ХҮН АМЫН ДУНДАЖ НАСЛАЛТ, СОНГОСОН ОНУУДААР

Үзүүлэлт	2004	2006	2008	2010	2012	2013	2014	2015	2016
Улсын дундаж									
Үүнээс:	64.6	65.9	67.2	68.1	68.7	69.1	69.6	69.9	69.6
Эрэгтэй	61.6	62.6	63.7	64.9	64.9	65.4	65.9	66.0	65.6
Эмэгтэй	67.8	69.4	71.0	72.3	74.3	75.0	75.5	75.8	75.1
Сүхбаатар	65.5	66.7	68.0	68.9	70.8	71.2	71.8	72.3	72.0

Хүн амын улсын дундаж наслалтыг харвал 2016 онд 69.6 болж өмнөх оныхоос 0.3 пунктээр буурсан бөгөөд эмэгтэйчүүдийн дундаж наслалт 75.1, эрэгтэйчүүдийнх 65.6 болсон байна. 2016 оны байдлаар Сүхбаатар аймгийн дундаж наслалт 72.0 болж улсын дундажаас 2.4 нас, өмнөх оноос 0.3 пунктээр буурсан байна.

Хүн ам зүйн ачааллыг хүүхдийн, хөгшдийн болон нийт ачаалал гэж гурван янзаар тооцож болно. Хүүхдийн ачаалал нь хөдөлмөрийн насны (олон улсын аргачлалаар 15-64 насны хүн амаар тодорхойлогддог) 100 хүнд хэдэн 0-14 насны хүүхдүүд, хөгшдийн ачаалал нь хөдөлмөрийн насны 100 хүнд хэдэн тэтгэврийн

насны хүмүүс ногдож буйг харуулдаг. Харин нийт хүн ам зүйн ачаалал нь хүүхдийн болон хөгшдийн ачааллын нийлбэрээр тодорхойлогдоно.

Хүн ам зүйн ачаалал 2016 онд хөдөлмөрийн насны 100 хүнд тэжээлгэгч 50 хүн ноогдож байна.

ХҮСНЭГТ 1.7. ХӨДӨЛМӨРИЙН НАСНЫ 1000 ХҮН АМД НООГДОХ ХҮҮХЭД, ӨНДӨР НАСТАЙ ХҮНИЙ ТОО, СУМААР, 2016 ОН

Сум	Хөдөлмөрийн насны хүн ам	Хүүхэд	Өндөр настан	Бүгд	Хөдөл/насны хүн ам		
					Хүүхэд	Өндөр настан	Бүгд
Ас	1 205	481	55	536	399	46	445
Бд	3 269	1 463	159	1 622	448	49	496
Да	2 078	835	111	946	402	53	455
Мх	3 011	1 361	179	1 540	452	59	511
На	1 127	418	50	468	371	44	415
Он	2 510	1 116	131	1 247	445	52	497
Сү	2 162	915	90	1 005	423	42	465
Тш	2 188	1 010	104	1 114	462	48	509
Тц	1 679	693	96	789	413	57	470
Уб	1 990	782	104	886	393	52	445
Ха	1 177	422	67	489	359	57	415
Эц	4 390	2 078	150	2 228	473	34	508
Бу	13 337	6 212	827	7 039	466	62	528
Дүн	40 123	17 786	2 123	19 909	443	53	496

Хөдөлмөрийн насны хүн ам нийт хүн амын 66.8 хувийг эзэлж, 29.6 хувийг хүүхэд, 3.5 хувийг өндөр настан эзэлж байна. Хөдөлмөрийн насны 1000 хүнд 443 хүүхэд, 53 өндөр настанг асран тэжээх үүрэг ногдож байна.

Насжилтын индекс:

Насжилтын индекс нь 15 хүртэлх насны 100 хүүхдэд ногдох 65-аас дээш насны хүн амын тоогоор илэрхийлэгдэнэ. Үүнийг дараах томъёог ашиглан тооцно.

$$\text{Насжилтын индекс} = \frac{P_{65+}}{P_{0-14}} * 100$$

Сүхбаатар аймгийн 2016 оны эцэст 15 хүртэлх насны хүүхдийн тоо 17786, харин 65 ба түүнээс дээш насны хүн амын тоо 2123 байгаа бол насжилтын индексийг дараах байдлаар тооцно.

$$\text{Насжилтын индекс} = \frac{2123}{17786} * 100 = 11.9$$

Тооцооллоос харахад, 2016 оны байдлаар 15 хүртэлх насны 100 хүүхэд бүрт ойролцоогоор 65 ба түүнээс дээш насны 12 хүн ногдож байна.

Өндөр настны индекс:

Өндөр настны индекс нь тухайн улс, бүсийн тэтгэврийн насны хүн амын хэдэн хувь нь 80-аас дээш насны өндөр настан байгааг харуулдаг.

$$\text{Өндөр настны индекс} = \frac{P_{80+}}{P_{65+}} * 100$$

Сүхбаатар аймгийн 2016 оны эцэст 65 ба түүнээс дээш насны хүмүүсийн тоо 2123, харин 80 ба түүнээс дээш насны хүн ам тоо 434 байгаа бол өндөр настны индексийг дараах байдлаар тооцно.

$$\text{Өндөр настны индекс} = \frac{434}{2123} * 100 = 20.4$$

Тооцооллоос харахад, 2016 оны байдлаар нийт ахмад настай хүн амын 20.4 хувь нь 80 ба түүнээс дээш насны өндөр настан байна.

Асран халамжлагчийн харьцаа:

Энэ нь 50-64 насны 100 эмэгтэйд хэдэн 80-аас дээш насны өндөр настан ногдож байгааг харуулдаг. Үүнийг дараах томъёог ашиглан тооцно.

$$\text{Асран халамжлагчийн харьцаа} = \frac{P_{80+}}{P_{\text{эмэгтэй, 50-64}}} * 100$$

Сүхбаатар аймгийн 2016 оны эцэст 50-64 насны эмэгтэйчүүдийн тоо 3430, харин 80 ба түүнээс дээш насны хүн амын тоо 434 байгаа бол асран халамжлагчийн харьцааг дараах байдлаар тооцно.

$$\text{Асран халамжлагчийн харьцаа} = \frac{434}{3730} * 100 = 11.6$$

Тооцооллоос харахад 2016 оны байдлаар 50-64 насны 100 эмэгтэй тутамд 80 ба түүнээс дээш настай 11-12 өндөр настан ногдож байна.

ХҮСНЭГТ 1.8. НИЙГМИЙН ЗАРИМ ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

Үзүүлэлт	2011*	2012*	2013	2014	2015	2016	$\frac{2016}{2015}$ %
18 хүртэлх насны 4 ба түүнээс дээш хүүхэдтэй өрхийн тоо	125	251	404	447	521	488	93.7
Өрх толгойлсон эх/эцэг гишүүдийн тоо	3 940	3 765	3 231	3 203	3 233	3 209	99.3
Өрх толгойлсон эмэгтэй	2 118	2 216	2 206	2 125	2 310	2 402	104.0
Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд	2 516	2 599	2 663	2 665	2 696	2 649	98.3
Үүнээс эмэгтэй:	1 115	1 172	1 159	1 107	1 124	1 090	97.0
Хагас өнчин хүүхдийн тоо	683	696	652	686	654	690	105.5
Бүтэн өнчин хүүхдийн тоо	53	44	40	41	43	49	114.0

* 16 хүртэлх насны 4, түүнээс дээш хүүхэдтэй өрх

18 хүртэлх насны 4 ба түүнээс дээш хүүхэдтэй өрхийн тоо 2016 онд 488 буюу нийт өрхийн 2.8 хувийг эзэлж, 2015 оныхоос 6.3 хувиар буурсан байна.

Өрх толгойлсон эх/эцэг гишүүдийн тоо 2016 онд 3209 болж 2015 оныхоос 0.7 хувиар буурсан байна.

Өрх толгойлсон эмэгтэйчүүдийн тоо 2006-2011 он хүртэл аажмаар өсч, 2012-2014 онуудад буурах хандлагатай байсан боловч, 2015 оноос өссөн байна. 2016 онд 2.4 мянга болж 2012 оныхоос 8.4 хувь, 2014 оныхоос 13.0 хувь, 2015 оныхоос 3.9 хувиар тус тус өссөн байна.

Өнчин хүүхдийн тоо 739 болж, нийт хүн амын 1.2 хувийг эзэлж байна. Энэ нь 2014 оныхоос 1.7 хувь, 2015 оныхоос 6.0 хувиар тус тус өссөн байна.

Бүтэн өнчин хүүхэд нийт хүн амын 0.1 хувь, хагас өнчин хүүхэд 1.1 хувийг тус тус эзэлж байна.

Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд 2016 онд 2649 болж 2012 оныхоос 1.9 хувиар өсч, 2014 оныхоос 0.6 хувь, 2015 оныхоос 1.7 хувиар тус тус буурсан байна.

Өнчин хүүхэд, өрх толгойлсон эх, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийг сумдаар нь дараах хүснэгт /хүснэгт1.9./-ээс харж болно. Үүнд:

ХҮСНЭГТ 1.9. ӨНЧИН ХҮҮХДИЙН ТОО, СУМААР

Сум	2012	2013	2014	2015	2016	$\frac{2016}{2015}$ %
Ас	20	38	37	36	41	113.9
Бд	64	79	72	67	57	85.1
Да	32	41	39	33	28	84.8
Мх	59	46	46	46	42	91.3
На	13	7	13	12	8	66.7
Он	55	46	48	29	31	106.9
Сү	42	48	51	47	49	104.3
Тш	53	49	46	47	40	85.1
Тц	25	28	31	50	45	90.0
Уб	48	36	34	28	23	82.1
Ха	11	5	7	17	22	129.4
Эц	119	111	122	116	115	99.1
Бу	199	158	181	169	238	140.8
Дүн	740	692	727	697	739	106.0

Өнчин хүүхдийн тоо 2012-2016 оны хооронд өсөлт, бууралт нь тогтвортой биш байгаа нь дээрх хүснэгтээс харагдаж байна.

2016 онд ихэнх суманд өрх толгойлсон эхийн тоо буурсан боловч зарим суманд өссөний дотор Асгат, Баяндэлгэр, Дарьганга, Халзан, Эрдэнэцагаан, Баруун-Урт сумдад бусдаас илүү буюу 9.7-37.5 хувиар өссөн байна.

ХҮСНЭГТ 1.10. ӨРХ ТОЛГОЙЛСОН ЭХИЙН ТОО, СУМААР

Сум	2012	2013	2014	2015	2016	$\frac{2016}{2015}$ %
Ас	66	67	67	72	79	109.7
Бд	104	143	129	133	146	109.8
Да	82	83	80	73	87	119.2
Мх	225	192	195	232	229	98.7
На	43	33	25	25	25	100.0
Он	86	126	123	115	76	66.1
Сү	108	142	135	134	127	94.8
Тш	108	142	140	120	96	80.0
Тц	144	128	132	175	174	99.4
Уб	113	89	90	95	95	100.0
Ха	61	40	51	32	44	137.5
Эц	271	208	207	206	229	111.2
Бу	805	813	751	898	995	110.8
Дүн	2 216	2 206	2 125	2 310	2 402	104.0

ХҮСНЭГТ 1.11. ХӨГЖЛИЙН БЭРХШЭЭЛТЭЙ ХҮНИЙ ТОО

Үзүүлэлт	2012	2013	2014	2015	2016	$\frac{2016}{2015}$ %
Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний тоо	2 599	2 663	2 665	2 696	2 649	98.3
Үүнээс:						
Харааны бэрхшээлтэй	367	367	378	385	372	96.6
Хөдөлгөөний бэрхшээлтэй	700	663	715	700	704	100.6
Хавсарсан	154	59	35	93	98	105.4
Бусад	1 378	1 574	1 537	1 518	1 475	97.2
Эзлэх хувь:						
Харааны бэрхшээлтэй	13.3	14.1	13.8	14.2	14.3	-
Хөдөлгөөний бэрхшээлтэй	25.7	26.9	24.9	26.8	26.0	-
Хавсарсан	15.4	5.9	2.2	1.3	3.4	-
Бусад	45.6	53.0	59.1	57.7	56.3	-

Сүүлийн жилүүдэд хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн тоо жилээс жилд өсч, 2016 онд 2649 болсны дотор 14.3 хувь нь харааны бэрхшээлтэй, 26.0 хувь нь хөдөлгөөний, 3.4 хувь нь хавсарсан, 56.3 хувь нь бусад бэрхшээлтэй хүмүүс байна.

ХҮСНЭГТ 1.12. ХӨГЖЛИЙН БЭРХШЭЭЛТЭЙ ХҮНИЙ ТОО, СУМААР

Сум	2012	2013	2014	2015	2016	$\frac{2016}{2015}$ %
Ас	79	91	80	79	85	107.6
Бд	285	251	253	242	255	105.4
Да	96	90	101	108	102	94.4
Мх	131	154	148	164	152	92.7
На	89	65	89	78	88	112.8
Он	189	191	199	185	177	95.7
Сү	107	138	153	138	120	87.0
Тш	146	143	145	140	139	99.3
Тц	121	115	102	90	96	106.7
Уб	118	128	127	124	128	103.2
Ха	89	99	100	101	94	93.1
Эц	232	289	295	274	262	95.6
Бу	917	909	873	973	951	97.7
Дүн	2 516	2 599	2 663	2 665	2 649	99.4

Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүн 2016 онд Асгат, Баяндэлгэр, Наран, Түмэнцогт, Баруун-Урт сумдад 3.2-12.8 хувиар өссөн байна.

ХОЁРДУГААР БҮЛЭГ

ХҮН АМЫН ЕРДИЙН ХӨДӨЛГӨӨН

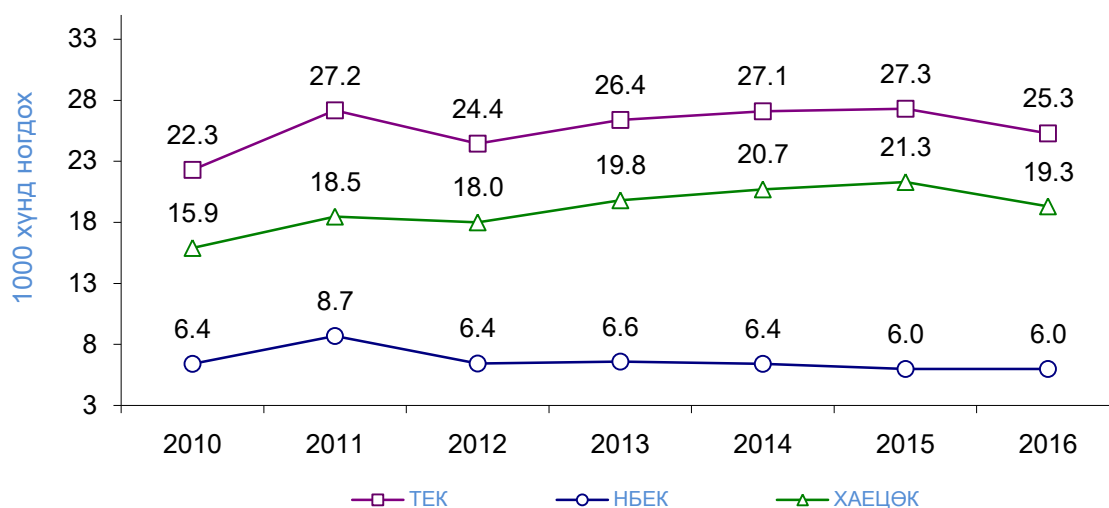

2.1. Төрөлт, нас баралт, цэвэр өсөлт

Төрөлтийн ерөнхий коэффициент (ТЕК)-ийг 2003-2016 оны динамикаас харахад 2003 онд 32.7 буюу хамгийн өндөр, 2005 онд 17.6 буюу хамгийн бага байна. 2012 оноос тогтвортой өссөн хэдий ч 2016 онд 25.3 болж буурсан байна. 2016 онд 25.3 болсон нь 2012 оныхоос 0.9 пунктээр өсч, 2013 оныхоос 1.1 пункт, 2014 оныхоос 1.8 пункт, өмнөх оны мөн үеэс 2.0 пунктээр тус тус буурсан байна.

Нас баралтын ерөнхий коэффициент (НБЕК) сүүлийн 10 жилийн динамик үзүүлэлтээр 2011 онд 8.7 буюу хамгийн өндөр байна. 2016 онд НБЕК 6.0 болсон нь 2012-2014 онуудад 0.4-0.6 пунктээр тус бүр буурч, өмнөх оны мөн үетэй адил түвшинд байна.

ЗУРАГ 2.1. ТӨРӨЛТ, НАС БАРАЛТ, ЦЭВЭР ӨСӨЛТ 1000 ХҮНД НОГДОХООР,

ХҮСНЭГТ 2.1. ХҮН АМЫН ЕРДИЙН ХӨДӨЛГӨӨНИЙ ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

Үзүүлэлтүүд	Хэмжих нэгж	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Төрсөн хүүхдийн тоо	тоо	1 494	1 375	1 476	1 540	1 589	1 501
Нас барсан хүний тоо	тоо	478	357	372	366	349	355
Цэвэр өсөлт	тоо	1 016	1 018	1 104	1 174	1 240	1 146
Тухайн жилийн дундаж хүн ам	тоо	54 990	55 388	55 998	56 881	58 103	59 412
15-49 насны эмэгтэйчүүдийн тоо	тоо	15 869	15 834	15 876	15 817	15 729	15 974
Төрөлтийн ерөнхий коэффициент	коэф	27.2	24.8	26.4	27.1	27.3	25.3
Төрөлтийн тусгай коэффициент	коэф	94.1	86.8	93.0	97.4	93.5	94.0
Нас баралтын ерөнхий	коэф	8.7	6.4	6.6	6.4	6.0	6.0
Хүн амын ердийн цэвэр өсөлтийн коэффициент	коэф	18.5	18.4	19.7	20.6	21.3	19.3

2006 оноос эхлэн хүүхдийн мөнгө хөтөлбөр, 18 нас хүртэлх хүүхдийн мөнгөн тэтгэмж, шинэ төрсөн хүүхэд хөтөлбөрүүдийг хэрэгжүүлж эхэлсэнтэй холбогдуулан 2006 оноос эхлэн төрөлтийн түвшин 2015 он хүртэл нэмэгдэж, 2016 онд 1501 болж 2012 оноос 9.2 хувь, 2013 оноос 1.7 хувиар тус бүр өсч, 2014 оноос 2.5 хувь, өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад 5.5 хувиар тус тус буурсан байна. Нас барсан хүн 2016 онд 355 болсон нь 2012 оноос 2 хүн буюу 0.6 хувь, 2014 оноос 11 хүн буюу 3.0 хувиар тус тус буурч. Өнгөрсөн оны мөн үеэс 6 хүн буюу 1.7 хувиар өссөн байна.

Төрөлт, нас баралтыг сумдаар авч үзвэл:

ХҮСНЭГТ 2.2. ТӨРӨЛТ, НАС БАРАЛТ, СУМААР

Сум	Төрөлт					Нас баралт				
	2012	2013	2014	2015	2016	2012	2013	2014	2015	2016
Ас	38	44	44	47	37	19	15	9	9	11
Бд	103	119	124	110	111	34	32	37	27	32
Да	57	52	74	63	58	16	20	24	11	21
Мх	113	104	100	115	102	33	25	29	25	23
На	42	29	41	47	34	6	11	8	8	15
Он	91	68	86	109	89	15	20	20	19	20
Сү	77	70	94	80	75	16	20	15	21	19
Тш	51	79	87	95	96	23	19	17	23	13
Тц	169	51	63	65	41	35	19	17	17	16
Уб	47	73	56	70	73	14	16	11	18	17
Ха	57	50	39	31	41	21	13	9	12	11
Эц	37	178	166	166	154	6	48	66	46	58
Бу	472	559	566	591	590	119	114	104	113	99
Дүн	1 354	1 476	1 540	1 589	1 501	357	372	366	349	355

Хүн амын тоо механик хөдөлгөөнөөс гадна ердийн хөдөлгөөнөөс шалтгаалан байнга өөрчлөгдөж байдаг. Манай аймгийн хувьд 2003 онд 1000 хүнд ногдох төрөлтөөр хамгийн өндөр байсан ба улсын дундажтай харьцуулахад 13.3 промилээр өндөр байжээ. Нэг хүртэл насандаа эндсэн хүүхэд 2016 онд 28 болж 2014 оноос 3.7 хувь, 2015 оноос 7.7 хувиар тус тус өссөн байна. 5 хүртэл насандаа эндсэн хүүхэд 2016 онд 7 болсон нь 2014, 2015 онуудад тус бүр 16.7 хувиар өссөн байна.

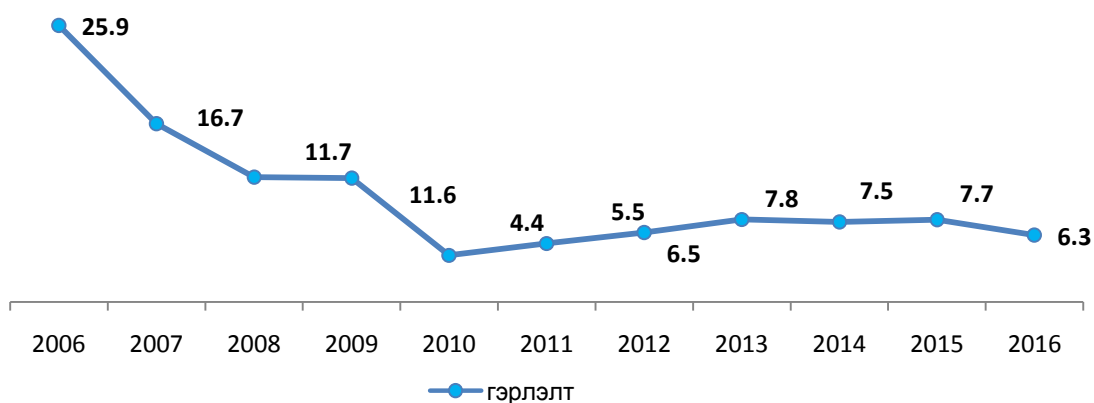
2016 онд халдварт өвчнөөр өвчлөгчдийн тоо 1294 болж 2014 оноос 1.4 дахин, урьд оноос 64.2 хувиар тус бүр өссөний дотор цусан суулга, улаан бурхан, салхинцэцэг, тэмбүү, трихоминиаз зэрэг өвчлөлтүүд голлон нөлөөлсөн.

2.2. Гэрлэлт, цуцлалт, үрчлэлт

Гэрлэлт

Нийт 372 хос 2016 онд гэрлэлтээ бүртгүүлж, 44 гэр бүл гэрлэлтээ цуцлуулж, 27 хүүхэд үрчлэгджээ. Гэрлэлт урьд оноос 16.9 хувь, үрчлэлт 35.7 хувиар тус тус буурч, гэр бүл цуцлалт өмнөх оны мөн үетэй адил түвшинд байна.

ЗУРАГ 2.2 1000 ХҮНД НОГДОХ ГЭРЛЭЛТ

1000 хүнд ногдох гэрлэлт 2011 онд огцом буурч, 11.6-аас 4.4 болсон бол 2016 онд 6.3 болж урьд оноос 1.4 пунктээр буурсан байна. 1000 хүн амд ногдох гэрлэлт 2003 оноос 2004 онд буурч, харин 2005 онд эргээд өсөх хандлагатай болсон ба 2006 онд “Шинэ гэр бүл бологсод” хөтөлбөрийн хүрээнд шинээр гэр бүл бологчдод нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж олгож эхэлсэнтэй холбоотойгоор гэрлэлт огцом нэмэгдэж, 2007 оноос буурсан байна. 2016 онд гэрлэлт 372 болсон нь 2006 оноос 72.7 хувь, 2012 оноос 3.3 хувь, 2014 оноос 12.9 хувь, 2015 оноос 16.9 хувиар тус тус буурсан байна.

ХҮСНЭГТ 2.3. ГЭРЛЭЛТ, ЦУЦЛАЛТ, ҮРЧЛЭЛТ

Үзүүлэлтүүд	2010	2012	2013	2014	2015	2016
Гэрлэлт	239	360	434	427	448	372
Цуцлалт	20	26	36	47	44	44
Үрчлэлт	51	42	46	40	42	27
Гэрлэлтийн ерөнхий коэффициент	4.4	6.5	7.8	7.5	7.7	6.3
Гэрлэлтийн тусгай коэффициент	6.0	9.0	10.8	10.4	10.8	8.8

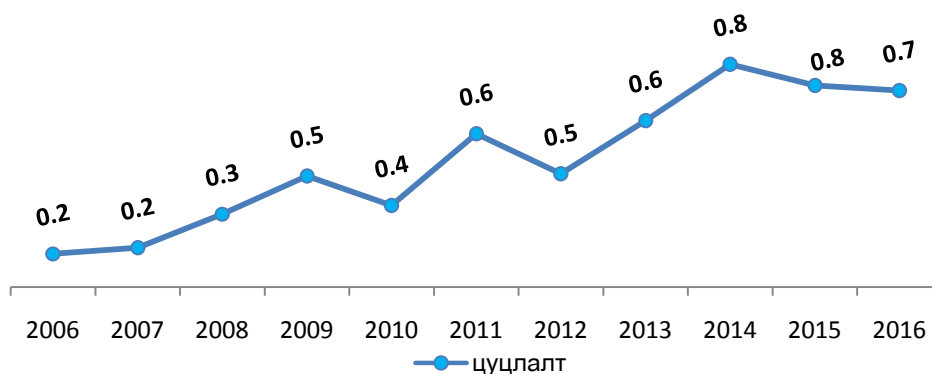
Гэрлэлтийн ерөнхий коэффициент 6.3 байгаа нь ойролцоогоор мянган хүн тутмын 7 нь гэрлэснийг харуулж байна. 1000 хүнд ногдох гэрлэлт 2016 онд 2015 оноос 1.4 промилээр буурсан байна.

Гэрлэлтийн тусгай коэффициентээр гэрлэх насны 1000 хүн тутамд ногдох гэрлэлтийн тоог харуулдаг. 2016 онд 8.8 болж урьд оноос 2.0 промилээр буурсан байна. Өөрөөр хэлбэл гэрлэх насны 1000 хүн тутмаас 8-9 хүн гэрлэсэн байна.

Цуцлалт

Гэр бүл цуцлалт нь хүн амын ердийн хөдөлгөөний бас нэг үзүүлэлт юм.

ЗУРАГ 2.3. 1000 ХҮНД НОГДОХ ЦУЦЛАЛТ

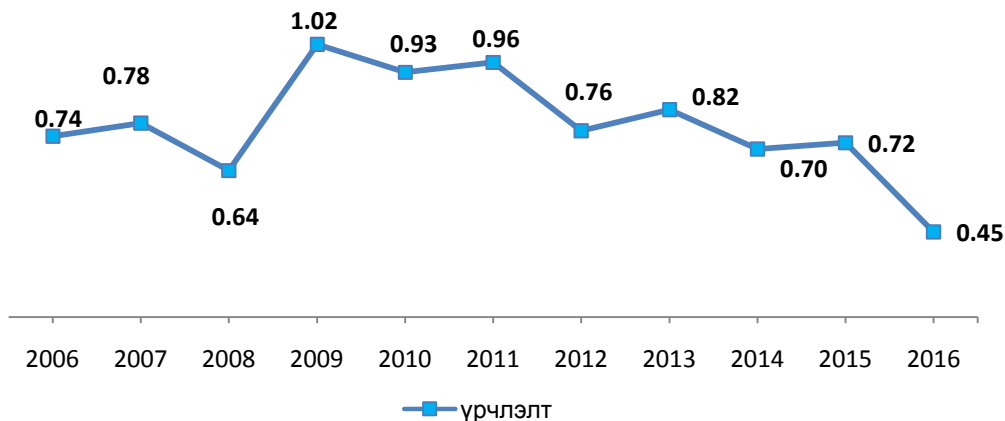

1000 хүнд ногдох цуцалсан гэр бүлийн тоо 2016 онд 0.7 байгаа нь 2006 оноос 0.5 промил, 2010 оноос 0.3 промил, 2012 оноос 0.3 промилээр тус тус өсч, өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 0.1 промилээр буурсан байна.

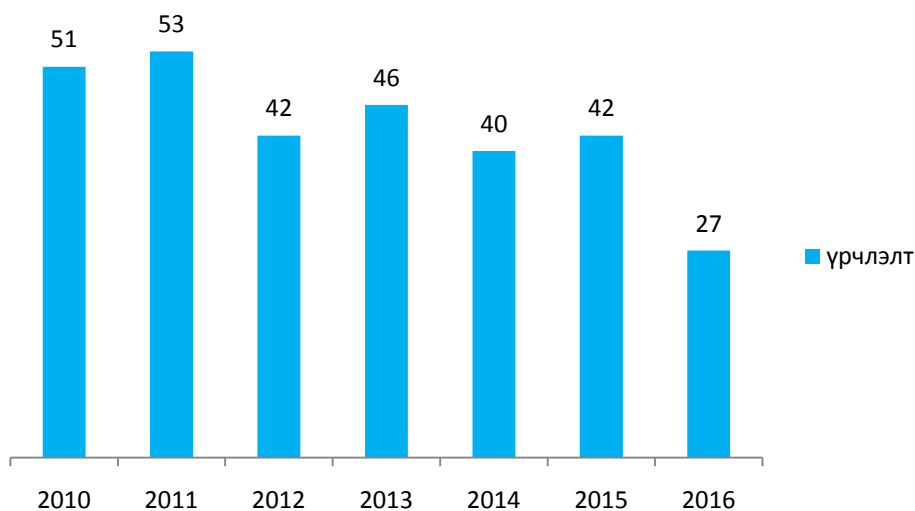
Үрчлэлт

ЗУРАГ 2.4. 1000 ХҮНД НОГДОХ ҮРЧЛЭЛТ

1000 хүнд ноогдох үрчлэлт 2008 онд 0.64 болж огцом буурсан бол 2009 онд огцом өсч, 2010 оноос аажим аажмаар буурсан нь дээрх графикаас харагдаж байна. 2016 онд 1000 хүнд ноогдох үрчлэлт 0.45 болж урьд оноос 0.27 промилээр буурсан байна.

ЗУРАГ 2.5. ҮРЧЛЭЛТ, 2010-2016 он

Үрчлэлтийг сүүлийн 7 жилийн байдлаар харахад 2011 онд 53 буюу хамгийн өндөр байна. 2016 онд 27 болсон нь 2012 оныхоос 15 буюу 35.7 хувь, 2014 оныхоос 13 буюу 32.5 хувь, өнгөрсөн оноос 15 буюу 35.7 хувиар тус тус буурсан байна.

ГУРАВДУГААР БҮЛЭГ

ХҮН АМЫН ДОТООД ШИЛЖИХ ХӨДӨЛГӨӨН

3.1 Хүн амын дотоод шилжих хөдөлгөөний өнөөгийн байдал

Хүн амын шилжих хөдөлгөөн нь төрөлт, нас баралтын нэг адил хүн амын өсөлт өөрчлөлтийн нэг бүрэлдэхүүн хэсэг бөгөөд уугуул нутгийн хүн амын өөрчлөлтийг газар зүйн нэгжүүдээр тодорхойлж, хүн амын хөдөлгөөнийг судалдаг. Шилжилт хөдөлгөөний түвшинг хэмжихдээ шилжин ирэлтийн коэффициент, шилжин явалтын коэффициент, нийт шилжилтийн коэффициент, цэвэр шилжилтийн коэффициент зэрэг үзүүлэлтүүдийг ашигладаг.

Шилжин ирэлтийн коэффициент (ШИК) нь тухайн орон нутгийн 1000 хүнд ногдох тухайн жилд шилжин ирсэн хүмүүсийн тоог, харин шилжин явалтын коэффициент (ШЯК) нь тухайн орон нутгийн 1000 хүнд ногдох тухайн жилд шилжин явсан хүмүүсийн тоог хэлдэг.

$$\text{ШИК} = \frac{\text{Тухайн жилд шилжин ирсэн хүмүүс}}{\text{Жилийн дундаж хүн амын тоо}} * 1000$$

$$\text{ШЯК} = \frac{\text{Тухайн жилд шилжин явсан хүмүүс}}{\text{Жилийн дундаж хүн амын тоо}} * 1000$$

ХҮСНЭГТ 3.1. ХҮН АМЫН ДОТООД ШИЛЖИХ ХӨДӨЛГӨӨН

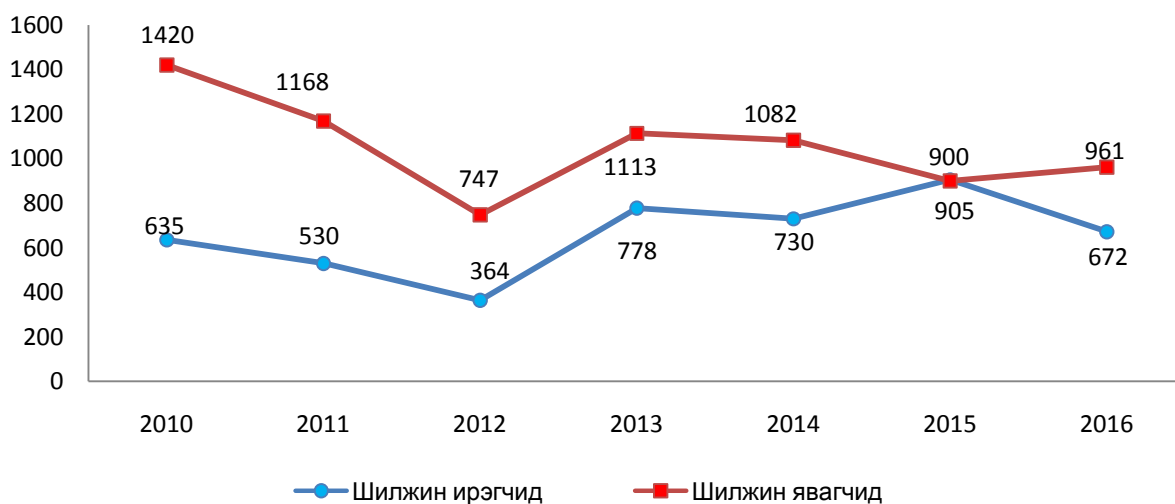
Сумд	Шилжиж ирсэн					Шилжиж явсан						
	Бүгд	Улаан-баатар	Дорнод	Дорноговь	Бусад	Улаан-баатар	Дорнод	Хэнтий	Дорноговь	Бусад	Бүгд	
Ас	10	6	-	-	4	15	3	2	2	3	25	
Бд	48	17	-	16	15	34	3	-	21	5	63	
Да	16	4	6	6	-	21	11	-	-	5	37	
Мх	84	38	1	3	42	41	2	16	1	2	62	
На	13	8	2	3	-	18	2	1	-	4	25	
Он	19	6	-	-	13	44	9	-	5	-	58	
Сү	16	10	6	-	-	24	7	-	-	-	31	
Тш	32	6	2	-	24	12	-	19	19	7	57	
Тц	48	40	3	5	-	49	-	8	-	-	57	
Уб	41	23	4	2	12	26	2	26	8	4	66	
Ха	3	2	-	-	1	9	4	1	4	-	18	
Эц	56	36	13	3	4	47	31	-	4	11	93	
Бу	286	195	21	11	59	253	23	11	33	49	369	
Дүн	672	391	58	49	174	593	97	84	97	90	961	
Урьд онууд	2015	905	451	129	102	223	567	90	120	61	62	900
	2014	730	364	84	95	187	736	91	132	83	40	1 082
	2013	778	426	88	73	191	711	119	82	99	102	1 113
2010-2016 онд	4 614	2 415	577	466	1 156	4 806	704	717	525	639	7 391	

2016 оны жилийн эцэст 672 хүн шилжин ирж, урьд оныхоос 25.7 хувиар буурч, 961 хүн шилжин явсан нь 6.8 хувиар өссөн байна. Нийт шилжин ирсэн хүн амын 391 хүн буюу 41.8 хувь нь УБ хотоос шилжин ирсэн байна. Шилжин явсан хүн амын байдлаас харахад 38.3 хувь нь Улаанбаатар хот руу шилжсэн байна.

2000-2016 онуудын нийт шилжин ирэгсдээс Улаанбаатар (52.3%), Дорнод (12.5%), Дорноговь (10.1%), бусад (25.1%) аймгаас ирж суурьшсан, харин шилжин явагсдаас Улаанбаатар хот (65.0%), Хэнтий (9.7%), Дорноговь (7.1%) Дорнод (9.7%), бусад (8.6%) аймгууд руу шилжсэн байна. Сумдаар нь авч үзвэл Баяндэлгэр, Мөнххаан, Түвшинширээ, Түмэнцогт, Халзан, Эрдэнэцагаан, Баруун-Урт зэрэг сумдуудад шилжилт хөдөлгөөн бусад сумдаас өндөр байна.

ЗУРАГ 3.1. ХҮН АМЫН ШИЛЖИЛТ ХӨДӨЛГӨӨН

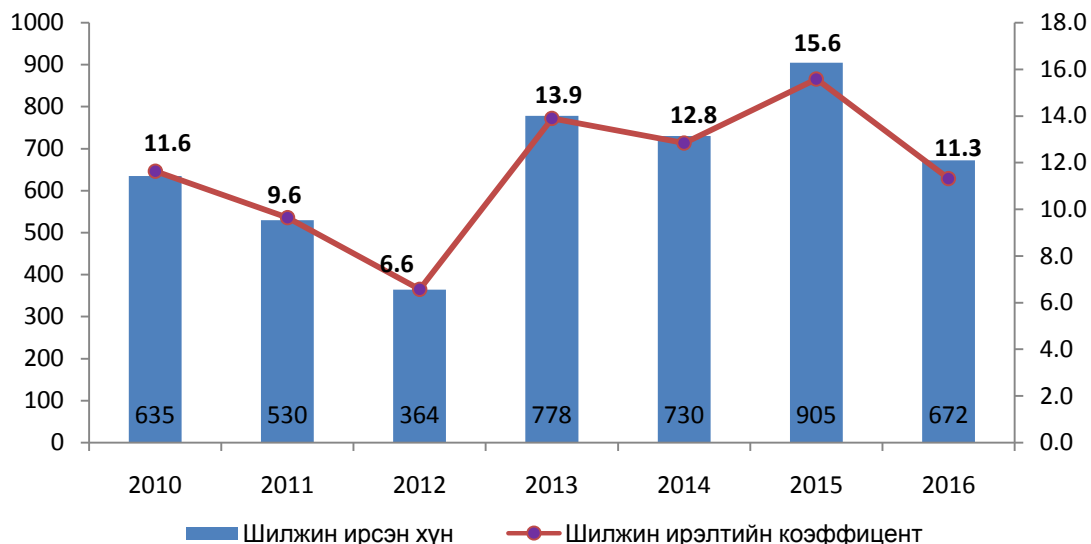

3.2 Шилжин ирэлт

2016 оны жилийн эцсийн байдлаар нийт шилжин ирэгчдийн талаас илүү хувь нь Улаанбаатар хотоос шилжин иржээ. Хүн ам зүйн судалгааны шилжих хөдөлгөөнтэй холбоотой чухал үзүүлэлтүүдийн нэг нь шилжин ирэлтийн коэффициент юм.

ЗУРАГ 3.2. ШИЛЖИН ИРСЭН ХҮНИЙ ТОО, ШИЛЖИН ИРЭЛТИЙН КОЭФФИЦИЕНТ,

Шилжин ирэлтийн коэффициент нь 1000 хүнд ногдох шилжих хөдөлгөөнд оролцогчдын тоо бөгөөд 2007-2010 онд аажмаар өсч, 2011 онд 9.6, 2012 онд 6.6 болж огцом буурсан бол 2013 онд 13.9 болж, 2016 онд 11.6 болсон нь өнгөрсөн оноос 4.3 пунктээр буурсан байна.

3.3 Шилжин явалт

2016 оны жилийн эцэст 961 хүн байнга оршин суудаг засаг захиргааныхаа нэгжээс шилжин явсан байна. Хүн ам зүйн судалгааны шилжих хөдөлгөөнтэй холбоотой чухал үзүүлэлтүүдийн нэг нь шилжин явалтын коэффициент юм. Энэ үзүүлэлт нь 1000 хүнд ногдох шилжин явагчдын тоо бөгөөд 2016 оны эцэст 1000 хүн тутмын 15-16 нь байнга оршин сууж байсан засаг захиргааны нэгжээсээ шилжин явсан нь 2010 оныхоос 9.8 пункт, 2013 оныхоос 3.7 пунктээр тус тус буурсан бол 2012 оныхоос 2.7 пункт, өнгөрсөн оноос 0.7 пунктээр өссөн байна.

ЗУРАГ 3.3. ШИЛЖИН ЯВСАН ХҮНИЙ ТОО, ШИЛЖИН ЯВАЛТЫН КОЭФФИЦИЕНТ,

3.4. Хүн амын нийт шилжилтийн коэффициент (НШК) гэдэг нь тухайн жилийн 1000 хүнд ногдох нийт шилжигчдийн тоог хэлнэ.

$$\text{НШК} = \frac{\text{Шилжин ирэгчдийн тоо} + \text{Шилжин явагчдын тоо}}{\text{Жилийн дундаж хүн амын тоо}} * 1000$$

Сүхбаатар аймгийн 2016 оны байдлаар шилжин ирэгчдийн тоо 672, шилжин явагчдын тоо 961, жилийн дундаж хүн амын тоо 59412 байхад нийт шилжилтийн коэффициентийг тооцвол дараах байдалтай байна.

$$\text{НШК} = \frac{672 + 961}{59412} * 1000 = 27.5$$

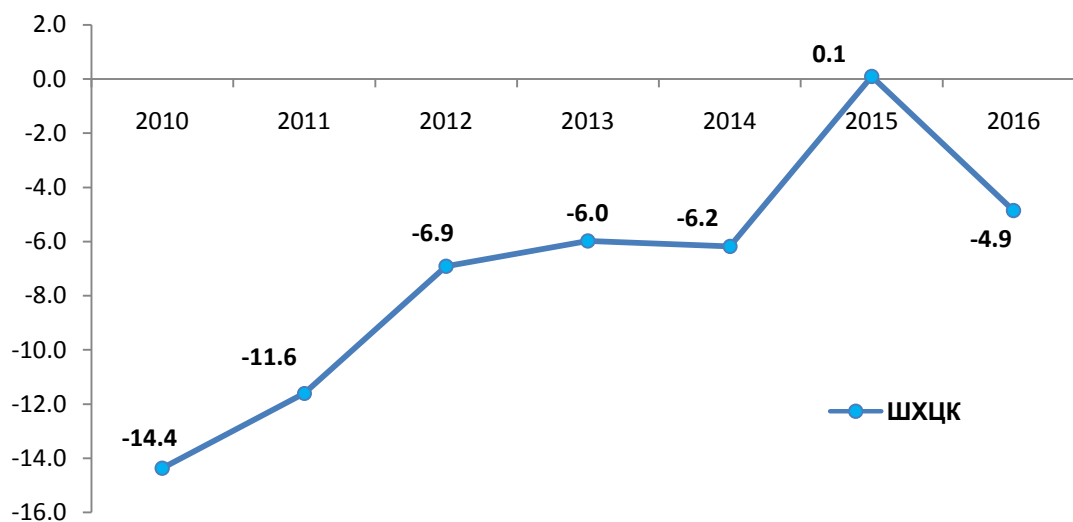
Тооцооллоос харахад нийт шилжилтийн коэффициент 27.5 гарсан нь 2016 оны байдлаар Сүхбаатар аймгийн 1000 хүн тутмын 28 нь ирэх/явах хөдөлгөөнд оролцсон хүмүүс байна.

3.5. Хүн амын цэвэр шилжих хөдөлгөөн

Цэвэр шилжих хөдөлгөөн нь шилжих хөдөлгөөний гол үзүүлэлт юм. Шилжих хөдөлгөөний цэвэр коэффициент нь (ШХЦК) нь шилжин ирэлтийн коэффициент болон шилжин явалтын коэффициентийн ялгавраар илэрхийлэгдэнэ.

ЗУРАГ 3.4. ШИЛЖИХ ХӨДӨЛГӨӨНИЙ ЦЭВЭР КОЭФФИЦИЕНТ

ШХЦК нь 2010 онд -14.4 байсан бол 2015 онд 0.1 болж өсч, 2016 онд -4.9 болж буурсан. 2015 онд Сүхбаатар аймгийн шилжин ирэлт нь шилжин явалтаасаа илүү байсан бол 2016 онд шилжин явсан хүн нь өмнөх оны мөн үеэс 61 хүнээр буюу 6.8 хувиар өссөн.

ДҮГНЭЛТ

Эдийн засгийн хөгжил нь хүн амын тоо, насны бүтэц, өсөлтийн түвшингээс шууд хамаарч байдаг. Сүхбаатар аймгийн суурин хүн ам 2016 оны жилийн эцсийн байдлаар 60.0 мянгад хүрч, өнгөрсөн оноос 1240 хүн буюу 2.1 хувиар өслөө. Нийт хүн амыг насны бүлгээр авч үзвэл 29.6 хувийг 15 хүртэлх насны хүүхэд, 66.8 хувийг 15-64 насны хүн ам, 3.5 хувийг 65 ба түүнээс дээш насны өндөр настнууд эзэлж байна. Хөдөлмөрийн насны 1000 хүнд 443 хүүхэд, 53 өндөр настанг асран тэжээх үүрэг ногдож байна. Сүүлийн жилүүдэд хүн амын өсөлтийн хурд төдийлөн тогтвортой байж чадаагүй байна. 2016 онд хүн ам жилд дунджаар 2.1 хувиар өссөн нь өнгөрсөн оныхоос 0.3 пунктээр буурсан. Нийт хүн амын хувьд 54.4 хувь нь аймаг, сумын төвд амьдарч байгаа нь 2015 оныхоос 8.7 хувиар өссөн. Аймгийн суурин хүн ам Баяндэлгэр, Мөнххаан, Эрдэнэцагаан, Баруун-Урт зэрэг сумдуудаар дийлэнх нь суурьшин амьдарч байна.

Харин өрхийн тоо 17.6 мянга болж өнгөрсөн оноос 1.8 хувиар өссөн. Нийт өрхийн хувьд 54.6 хувь нь аймаг, сумын төвийн өрх, 45.4 хувь нь хөдөөгийн өрх эзлэж байна. Аймгийн дунджаар нэг өрхөд 3.4 хүн ноогдож байна. 2000-2016 оны динамикаас харахад 2000-2006 он хүртэл хүн ам буурч, 2007 оноос аажим, аажимаар өссөн.

Сүхбаатар аймагт нэг км² нутаг дэвсгэрт 0.73 хүн ногдож байна. Хөдөө суурьшин мал маллан амьдардаг өрхийн тоо 7.3 мянга болж урьд оноос 5.8 хувиар өссөн ба жилийн 4-н улиралд малаа малладаг малчдын тоо 2016 онд 14.8 мянга болсон нь өнгөрсөн оноос 3.5 хувиар өссөн.

Нийт хүн амын 50.4 хувь нь эрэгтэйчүүд байна. 100 эмэгтэй тутамд ногдож буй эрэгтэйчүүдийн тоогоор илэрхийлэгддэг хүйсийн харьцаа нь сүүлийн жилүүдэд өсч байгаа нь эрэгтэйчүүдийн эзлэх хувийн жин өсөх хандлагатай байгаа нь харагдаж байна.

Хүн ам зүйн ачаалал 2016 онд хөдөлмөрийн насны 100 хүнд 50 хүн ногдож байна. Хүн амын суваргаас харахад хүн ам, хүйсийн бүтцийн хувьд ерөнхийдөө тэнцвэртэй боловч ахимаг насанд эмэгтэйчүүдийн тоо 2 дахин илүү, 15-60 насны буюу хөдөлмөрийн насны хүн амын тоо хүүхдүүд болон тэтгэврийн насныхаас их байгаа нь харагдаж байна. Мөн 20-34 насны хүн ам харьцангуй их, ерөнхийдөө хөдөлмөрийн насны хүн ам нэмэгдэж хүн ам зүйн цонхны үе үргэлжлэхийг харуулж байна.

18 хүртэлх насны 4 ба түүнээс дээш хүүхэдтэй өрхийн тоо 2016 онд 488 буюу нийт өрхийн 2.8 хувийг эзэлж, 2015 оноос 6.3 хувиар буурсан.

Өрх толгойлсон эх/эцэг гишүүдийн тоо 2016 онд 3209 болж 2015 оныхоос 0.7 хувиар буурсан.

Өрх толгойлсон эмэгтэйчүүдийн тоо 2016 онд 2.4 мянга болж 2012 оныхоос 8.4 хувь, 2014 оныхоос 13.0 хувь, 2015 оныхоос 3.9 хувиар тус тус өссөн.

Өнчин хүүхдийн тоо 739 болж, нийт хүн амын 1.2 хувийг эзэлж байна. Энэ нь 2014 оныхоос 1.7 хувь, 2015 оныхоос 6.0 хувиар тус тус өссөн.

Бүтэн өнчин хүүхэд нийт хүн амын 0.1 хувь, хагас өнчин хүүхэд 1.1 хувийг тус тус эзэлж байна.

Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд 2016 онд 2649 болж 2012 оныхоос 1.9 хувиар өсч, 2014 оныхоос 0.6 хувь, 2015 оныхоос 1.7 хувиар тус тус буурсан. Төрлөөр нь ангилан үзэхэд 14.3 хувь нь харааны бэрхшээлтэй, 26.0 хувь нь хөдөлгөөний, 3.4 хувь нь хавсарсан, 56.3 хувь нь бусад бэрхшээлтэй хүмүүс байна.

2006 оноос эхлэн хүүхдийн мөнгө хөтөлбөр, 18 нас хүртэлх хүүхдийн мөнгөн тэтгэмж, шинэ төрсөн хүүхэд хөтөлбөрүүдийг хэрэгжүүлж эхэлсэнтэй холбогдуулан 2006 оноос эхлэн төрөлтийн түвшин нэмэгдэж, 2016 онд 1501 болж 2012 оноос 9.2 хувь, 2013 оноос 1.7 хувиар тус бүр өсч, 2014 оноос 2.5 хувь, өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад 5.5 хувиар тус тус буурсан.

Нэг хүртэл насандаа эндсэн хүүхэд 2016 онд 28 болж 2014 оноос 3.7 хувь, 2015 оноос 7.7 хувиар тус тус өссөн. 5 хүртэл насандаа эндсэн хүүхэд 2016 онд 7 болсон нь 2014, 2015 онуудад тус бүр 16.7 хувиар тус тус өссөн байна.

2016 онд халдварт өвчнөөр өвчлөгчдийн тоо 1294 болж 2014 оноос 1.4 дахин, урьд оноос 64.2 хувиар тус бүр өссөний дотор цусан суулга, улаан бурхан, тэмбүү, салхинцэцэг, трихоминиаз зэрэг өвчлөлтүүд өссөн нь голлон нөлөөлсөн байна.

Нийт 372 хос 2016 онд гэрлэлтээ бүртгүүлж, 44 гэр бүл гэрлэлтээ цуцлуулж, 27 хүүхэд үрчлэгджээ. Гэрлэлт урьд оноос 16.9 хувь, үрчлэлт 35.7 хувиар тус тус буурч, гэр бүл цуцлалт өмнөх оны мөн үетэй адил түвшинд байна.

2016 оны жилийн эцэст 672 хүн шилжин ирж, урьд оныхоос 25.7 хувиар буурч, 961 хүн шилжин явсан нь 6.8 хувиар өссөн. Нийт шилжин ирсэн хүн амын 391 хүн буюу 41.8 хувь нь УБ хотоос шилжин ирж, шилжин явсан хүн амын байдлаас харахад 593 хүн буюу 38.3 хувь нь Улаанбаатар хот руу шилжсэн.

Танилцуулгын боловсруулсан арга зүй:

Статистикийн албан ёсны мэдээ, тайланд тулгуурлан холбогдох үзүүлэлтүүдийг тооцож, өмнөх онуудтай харьцуулан дүгнэж, статистикийн хүснэгт, зургаар харуулж танилцуулгыг хийлээ.

Хамруулсан хугацаа:

Үзүүлэлтүүдийг ихэвчлэн 2012-2016 оноор, зарим шаардлагатай үзүүлэлтийг 2010-2016 оны байдлаар авч өсөлт өөрчлөлтийг харьцууллаа.

Мэдээллийн эх үүсвэр:

- Өрх, хүн амын нийгмийн зарим үзүүлэлтийн жилийн тайлан(НЗҮ-1)-2016 он
- Аймгийн Статистикийн бюллетень-2016 он
- Статистикийн салбарт мөрдөж ажиллах аргачлалын эмхэтгэл
- Хүн амын үзүүлэлтийг тооцох аргачлал, түүнийг ашиглах гарын авлага 2015
- Хүн амын ердийн хөдөлгөөн болон механик хөдөлгөөний мэдээ

ХАВСРАЛТ ХҮСНЭГТҮҮД

ХҮСНЭГТ 1. СУУРИН ХҮН АМ, сумаар

/2016 оны эцэст, насны бүлгээр/

Сумд	Бүгд	Насны бүлгээр											
		0-4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Баруун-Урт	20 376	2 670	508	462	482	395	345	302	260	265	255	268	285
Асгат	1 741	186	28	36	40	34	27	24	17	35	32	22	18
Баяндэлгэр	4 891	548	119	94	105	102	93	73	79	71	100	79	90
Дарьганга	3 024	311	69	56	64	46	41	44	46	45	57	56	55
Мөнххаан	4 551	507	125	93	76	80	91	92	72	81	66	78	73
Наран	1 595	181	38	34	28	22	23	18	13	18	21	22	28
Онгон	3 757	417	104	86	85	70	53	50	70	47	56	78	65
Сүхбаатар	3 167	368	83	52	67	48	59	47	40	51	49	51	48
Түвшинширээ	3 302	421	82	73	70	59	59	49	47	52	44	54	47
Түмэнцогт	2 468	278	54	54	42	36	38	44	30	44	36	37	37
Уулбаян	2 876	307	63	69	53	61	47	31	32	40	39	40	40
Халзан	1 666	197	38	25	27	31	11	17	20	20	19	17	38
Эрдэнэцагаан	6 618	795	149	148	134	121	150	126	117	113	106	119	104
Дүн	60 032	7 186	1 460	1 282	1 273	1 105	1 037	917	843	882	880	921	928

Сумд	Насны бүлгээр												
	16	17	18	19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60+
Баруун-Урт	278	288	265	253	1 510	2 152	1 786	1 568	1 265	1 157	1 051	871	1 435
Асгат	24	20	34	29	164	147	137	143	126	119	100	88	111
Баяндэлгэр	83	87	95	67	443	439	387	417	349	284	232	181	274
Дарьганга	59	60	62	51	266	254	223	252	244	205	167	111	180
Мөнххаан	85	75	94	79	392	393	393	407	316	237	201	171	274
Наран	31	18	34	25	154	135	130	119	115	113	101	84	90
Онгон	70	72	73	65	312	296	306	295	313	226	179	145	224
Сүхбаатар	61	64	65	58	303	282	268	250	225	189	165	119	155
Түвшинширээ	70	80	67	46	296	307	294	272	233	161	129	106	184
Түмэнцогт	49	48	40	48	219	211	178	204	159	143	144	126	169
Уулбаян	40	39	52	52	270	256	250	225	211	175	170	128	186
Халзан	29	41	38	36	150	128	118	136	152	117	94	58	109
Эрдэнэцагаан	118	136	141	118	580	600	579	545	439	348	274	256	302
Дүн	997	1 028	1 060	927	5 059	5 600	5 049	4 833	4 147	3 474	3 007	2 444	3 693

ХҮСНЭГТ 2. ХҮН АМ ЗҮЙН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД, 2013-2016 ОН

Д/д	Үзүүлэлтүүд	2013	2014	2015	2016	$\frac{2016}{2015}$ %
1	Нийт хүн ам	56 347	57 414	58 792	60 032	102.1
2	Хүн амын жилийн дундаж өсөлт	1.3	1.9	2.4	2.1	87.5
3	Хүн амын тоо, хүйсээр					
	- Эрэгтэй	28 210	28 888	29 736	30 276	101.8
	- Эмэгтэй	28 137	28 526	29 056	29 756	102.4
4	Аймаг, сумын төвийн хүн ам	29 618	30 051	30 030	32 653	108.7
5	Хөдөөгийн нийт хүн ам	26 729	27 363	28 762	27 379	95.2
6	Улсын хүн амын тоо, бүсээр, мян. Хүн					
	- Баруун	363.3	376.7	386.9	393.1	101.6
	- Хангай	532.9	567.4	573.1	582.9	101.7
	- Төв	469.9	475.9	477.2	492.5	103.2
	- Зүүн	192.2	203.4	207.5	211.1	101.7
	- Улаанбаатар	1 372.0	1 314.5	1 345.5	1 440.4	107.1
7	Өрхийн тоо	16 413	16 679	17 251	17 561	101.8
	- Аймаг сумын төвийн өрх	8 874	8 981	9 108	9 582	105.2
	- Хөдөөгийн өрх	7 539	7 698	8 143	7 979	98.0
8	Хүн амын тоо, насны бүлгээр					
	- Хүүхэд (0-14)	15 977	16 406	17 428	17 786	102.1
	- Хөдөлмөрийн насны хүн ам (15-59 í àñòàé òġí àì)	37 222	37 703	37 949	38 553	101.6
	- Өндөр настай хүн ам (60-69 настай хүн ам)	1 793	1 966	2 086	2 344	112.4
	- Хөгшин настай хүн ам (70 àà òġí ýýñ äýýø í àñòàé òġí àì)	1 355	1 339	1 329	1 349	101.5
	- Нөхөн үржихүйн насны эмэгтэй хүн ам (15-49 насны эмэгтэй хүн ам)	15 876	15 817	15 729	15 974	101.6
	- Сонгуулийн насны хүн ам (18 ба түүнээс дээш настай хүн ам)	37 250	37 953	38 297	39 293	102.6
	- Өсвөр насны хүн ам (10-19 насны хүн ам)					
	Эрэгтэй	4 949	4 981	4 877	4 873	99.9
	Эмэгтэй	4 876	4 711	4 511	4 510	100.0
9	Төрөлтийн ерөнхий коэффициент	26.4	27.1	27.3	25.3	92.7
10	Нас баралтын ерөнхий коэффициент	6.6	6.4	6.0	6.0	100.0
11	Улсын дундаж наслалт	69.1	69.6	69.89	69.57	99.5
	- Эрэгтэй	65.4	65.9	66.02	65.58	99.3
	- Эмэгтэй	75.0	75.5	75.84	75.1	99.0
12	Аймгийн дундаж наслалт	71.2	71.78	72.33	72.02	99.6
13	Хүн ам зүйн ачаалал	46.8	47.3	49.6	49.6	100.0
	- Хүүхдийн ачаалал	41.6	42.1	44.4	44.3	99.8
	- Өндөр настны ачаалал	5.2	5.2	5.2	5.3	101.9

ХҮСНЭГТ 3. ХҮН АМЫН ТОО, багаар, 2011-2016 он

Сум, багийн нэр	Хүн амын тоо					
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
АЙМГИЙН ДҮН	55 128	55 648	56 347	57 414	58 792	60 032
Баруун-Урт сум	17 037	17 463	18 228	18 887	19 665	20 376
1-р баг	2 676	2 785	2 981	3 216	3 326	3 434
2-р баг	1 555	1 583	1 643	1 493	1 454	1 501
3-р баг	1 727	1 768	1 731	1 652	1 672	1 722
4-р баг	2 430	2 417	2 332	2 331	2 306	2 350
5-р баг	2 832	2 880	3 231	3 701	2 753	2 838
6-р баг	1 678	1 729	1 785	1 807	1 774	1 722
7-р баг	1 606	1 668	1 703	1 839	2 098	2 364
8-р баг	1 394	1 476	1 606	1 638	2 997	3 137
9-р баг	1 139	1 157	1 216	1 210	1 285	1 308
Асгат сум	1 757	1 752	1 734	1 728	1 712	1 741
1-р баг, Өлзийт	362	348	344	335	329	336
2-р баг, Дөхөм	426	428	428	452	432	413
3-р баг, Их-Уул	423	414	413	409	413	419
4-р баг, Жаргалант	546	562	549	532	538	573
Баяндэлгэр сум	4 605	4 614	4 597	4 747	4 801	4 891
1-р баг, Баян	754	743	756	771	812	819
2-р баг, Дэлгэр	747	756	750	752	758	777
3-р баг, Төв	622	628	626	643	641	641
4-р баг, Дөхөм	862	875	860	886	884	921
5-р баг, Хонгор	769	766	766	807	834	835
6-р баг, Ширээт	851	846	839	888	872	898
Дарьганга сум	2 846	2 856	2 852	2 897	2 994	3 024
1-р баг, Үүд	620	615	617	618	645	644
2-р баг, Бадрах	652	659	662	680	703	725
3-р баг, Аман-Ус	558	569	523	527	533	529
4-р баг, Овоот	1 016	1 013	1 050	1 072	1 113	1 126
Мөнххаан сум	4 291	4 269	4 295	4 366	4 517	4 551
1-р баг, Баянтэрэм	770	764	786	801	843	876
2-р баг, Баян-Уул	788	791	815	848	884	859
3-р баг, Баянцагаан	870	868	893	896	919	943
4-р баг, Баясгалант	1 215	1 190	1 158	1 186	1 210	1 197
5-р баг, Бүрэнцогт	648	656	643	635	661	676
Наран сум	1 526	1 550	1 537	1 534	1 552	1 595
1-р баг, Гүн худаг	471	474	469	469	467	489
2-р баг, Тосонгийн гог	686	696	672	665	666	680
3-р баг, Наранбулаг	369	380	396	400	419	426
Онгон сум	3 608	3 655	3 650	3 647	3 786	3 757
1-р баг, Ихбулаг	861	872	881	905	929	956
2-р баг, Шарбүрд	641	654	663	646	660	663
3-р баг, Нүдэн	881	894	896	918	932	943
4-р баг, Цөнгөрөг	583	576	560	557	610	525
5-р баг, Хавирга	642	659	650	621	655	670

Хүснэгт 3-ын үргэлжлэл

Сум, багийн нэр	Хүн амын тоо					
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Сүхбаатар сум	3 146	3 178	3 145	3 134	3 188	3 167
1-р баг, Баянгол	742	756	741	745	740	754
2-р баг, Хайлаастай	647	672	663	658	693	671
3-р баг, Хулгар	938	903	913	923	936	966
4-р баг, Ланз	412	431	412	425	435	435
5-р баг, Шинэбулаг	407	416	416	383	384	341
Түвшинширээ сум	3 042	3 017	3 074	3 151	3 251	3 302
1-р баг, Сэргэлэн	642	643	644	676	723	715
2-р баг, Өлзийт	527	518	533	571	598	611
3-р баг, Үнэгт	561	554	559	571	587	606
4-р баг, Дэлгэрхаан	518	515	527	525	515	520
5-р баг, Өгөөмөр	794	787	811	808	828	850
Түмэнцогт сум	2 386	2 391	2 342	2 360	2 398	2 468
1-р баг, Лхүмбэ	716	720	696	717	757	782
2-р баг, Баянцагаан	613	630	622	635	649	665
3-р баг, Баян-Овоо	1 057	1 041	539	529	510	536
4-р баг, Баян-Цогт	0	0	485	479	482	485
Уулбаян сум	2 827	2 780	2 772	2 817	2 854	2 876
1-р баг, Баян	779	779	785	810	819	821
2-р баг, Жаргалант	755	745	749	771	752	770
3-р баг, Тэгш	589	572	577	578	603	613
4-р баг, Жавхлант	343	329	320	314	337	319
5-р баг, Дэлгэр	361	355	341	344	343	353
Халзан сум	1 583	1 596	1 595	1 597	1 598	1 666
1-р баг, Халзан шанд	438	435	457	455	470	455
2-р баг, Сахиул шанд	255	250	212	203	195	257
3-р баг, Сайншанд	298	311	305	309	308	311
4-р баг, Хатавч	592	600	621	630	625	643
Эрдэнэцагаан сум	6 474	6 527	6 526	6 549	6 476	6 618
1-р баг, Хөндлөн хайлааст	940	954	966	972	968	989
2-р баг, Цагаан овоо	1 004	1 014	1 019	1 046	1 024	1 061
3-р баг, Бадрах	645	647	634	635	624	658
4-р баг, Хонгор	559	573	559	544	547	556
5-р баг, Билүүт	1 087	1 078	1 086	1 066	1 030	1 035
6-р баг, Жаргалант	658	670	668	676	684	720
7-р баг, Хадын булан	743	740	761	765	779	755
8-р баг, Алтан овоо	838	851	833	845	820	844

ХҮСНЭГТ 4. ХҮН АМ БАЙРШЛААР, багаар

Аймаг хот	БҮХ ХҮН АМ						Үүнээс					
	Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй	Нийслэл, аймгийн төвд			Сумын төвд			Хөдөөд		
				Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй	Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй	Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй
Аймгийн дүн	60 032	30 276	29 756	17 405	8 476	8 929	15 248	7 460	7 788	27 379	14 340	13 039
Баруун-Урт	20 376	10 037	10 339	17 396	8 471	8 925	0	0	0	2 980	1 566	1 414
1-р баг	3 434	1 686	1 748	3 434	1 686	1 748	0	0	0	0	0	0
2-р баг	1 501	732	769	1 471	713	758	0	0	0	30	19	11
3-р баг	1 722	834	888	1 669	803	866	0	0	0	53	31	22
4-р баг	2 350	1 139	1 211	2 180	1 050	1 130	0	0	0	170	89	81
5-р баг	2 838	1 402	1 436	2 793	1 379	1 414	0	0	0	45	23	22
6-р баг	1 722	838	884	1 691	810	881	0	0	0	31	28	3
7-р баг	2 364	1 130	1 234	2 354	1 124	1 230	0	0	0	10	6	4
8-р баг	3 137	1 622	1 515	512	262	250	0	0	0	2 625	1 360	1 265
9-р баг	1 308	654	654	1 292	644	648	0	0	0	16	10	6
Асгат	1 741	893	848	0	0	0	573	270	303	1 168	623	545
1-р баг, Өлзийт	336	179	157	0	0	0	0	0	0	336	179	157
2-р баг, Дөхөм	413	216	197	0	0	0	0	0	0	413	216	197
3-р баг, Их-Уул	419	228	191	0	0	0	0	0	0	419	228	191
4-р баг, Жаргалант	573	270	303	0	0	0	573	270	303	0	0	0
Баяндэлгэр	4 891	2 458	2 433	0	0	0	1 576	762	814	3 315	1 696	1 619
1-р баг, Баян	819	414	405	0	0	0	158	85	73	661	329	332
2-р баг, Дэлгэр	777	386	391	0	0	0	151	69	82	626	317	309
3-р баг, Төв	641	318	323	0	0	0	122	53	69	519	265	254
4-р баг, Дөхөм	921	472	449	0	0	0	156	74	82	765	398	367
5-р баг, Хонгор	835	420	415	0	0	0	112	45	67	723	375	348
6-р баг, Ширээт	898	448	450	0	0	0	877	436	441	21	12	9
Дарьганга	3 024	1 509	1 515	0	0	0	1 300	645	655	1 724	864	860
1-р баг, Үүд	644	326	318	0	0	0	64	36	28	580	290	290
2-р баг, Бадрах	725	360	365	0	0	0	158	80	78	567	280	287
3-р баг, Аман-Ус	529	267	262	0	0	0	213	99	114	316	168	148
4-р баг, Овоот	1 126	556	570	0	0	0	865	430	435	261	126	135

Хүснэгт 4-ийн үргэлжлэл

Аймаг хот	БҮХ ХҮН АМ			Үүнээс								
	Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй	Нийслэл, аймгийн төвд			Сумын төвд			Хөдөөд		
				Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй	Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй	Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй
Мөнххаан	4 551	2 316	2 235	0	0	0	2 156	1 021	1 135	2 395	1 295	1 100
1-р баг, Баянтэрэм	876	443	433	0	0	0	474	184	290	402	259	143
2-р баг, Баян-Уул	859	438	421	0	0	0	281	133	148	578	305	273
3-р баг, Баянцагаан	943	498	445	0	0	0	0	0	0	943	498	445
4-р баг, Баясгалант	1 197	592	605	0	0	0	1 082	534	548	115	58	57
5-р баг, Бүрэнцогт	676	345	331	0	0	0	319	170	149	357	175	182
Наран	1 595	813	782	0	0	0	717	278	439	878	535	343
1-р баг, Гүн худаг	489	258	231	0	0	0	93	53	40	396	205	191
2-р баг, Тосонгийн гол	680	350	330	0	0	0	232	44	188	448	306	142
3-р баг, Наранбулаг	426	205	221	0	0	0	392	181	211	34	24	10
Онгон	3 757	1 918	1 839	0	0	0	1 786	940	846	1 971	978	993
1-р баг, Ихбулаг	956	488	468	0	0	0	321	168	153	635	320	315
2-р баг, Шарбүрд	663	331	332	0	0	0	93	62	31	570	269	301
3-р баг, Нүдэн	943	479	464	0	0	0	324	171	153	619	308	311
4-р баг, Цөнгөрөг	525	285	240	0	0	0	405	217	188	120	68	52
5-р баг, Хавирга	670	335	335	0	0	0	643	322	321	27	13	14
Сүхбаатар	3 167	1 655	1 512	0	0	0	1 053	511	542	2 114	1 144	970
1-р баг, Баянгол	754	401	353	0	0	0	134	53	81	620	348	272
2-р баг, Хайлаастай	671	324	347	0	0	0	587	287	300	84	37	47
3-р баг, Хулгар	966	506	460	0	0	0	230	118	112	736	388	348
4-р баг, Ланз	435	235	200	0	0	0	75	38	37	360	197	163
5-р баг, Шинэбулаг	341	189	152	0	0	0	27	15	12	314	174	140
Түвшинширээ	3 302	1 712	1 590	0	0	0	648	336	312	2 654	1 376	1 278
1-р баг, Сэргэлэн	715	365	350	0	0	0	648	336	312	67	29	38
2-р баг, Өлзийт	611	331	280	0	0	0	0	0	0	611	331	280
3-р баг, Үнэгт	606	318	288	0	0	0	0	0	0	606	318	288
4-р баг, Дэлгэрхаан	520	271	249	0	0	0	0	0	0	520	271	249
5-р баг, Өгөөмөр	850	427	423	0	0	0	0	0	0	850	427	423

Хүснэгт 4-ийн үргэлжлэл

Аймаг хот	БҮХ ХҮН АМ			Үүнээс								
	Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй	Нийслэл, аймгийн төвд			Сумын төвд			Хөдөөд		
				Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй	Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй	Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй
Түмэнцогт	2 468	1 236	1 232	0	0	0	1 013	487	526	1 455	749	706
1-р баг, Лхүмбэ	782	404	378	0	0	0	0	0	0	782	404	378
2-р баг, Баянцагаан	665	340	325	0	0	0	0	0	0	665	340	325
3-р баг, Баян-Овоо	536	257	279	0	0	0	528	252	276	8	5	3
4-р баг	485	235	250	0	0	0	485	235	250	0	0	0
Уулбаян	2 876	1 499	1 377	0	0	0	905	444	461	1 971	1 055	916
1-р баг, Баян	821	421	400	0	0	0	105	49	56	716	372	344
2-р баг, Жаргалант	770	383	387	0	0	0	563	276	287	207	107	100
3-р баг, Тэгш	613	323	290	0	0	0	128	61	67	485	262	223
4-р баг, Жавхланта	319	178	141	0	0	0	26	13	13	293	165	128
5-р баг, Дэлгэр	353	194	159	0	0	0	83	45	38	270	149	121
Халзан	1 666	847	819	9	5	4	581	280	301	1 076	562	514
1-р баг, Халзан шанд	455	237	218	0	0	0	24	11	13	431	226	205
2-р баг, Сахиул шанд	257	136	121	9	5	4	0	0	0	248	131	117
3-р баг, Сайншанд	311	155	156	0	0	0	23	12	11	288	143	145
4-р баг, Хатавч	643	319	324	0	0	0	534	257	277	109	62	47
Эрдэнэцагаан	6 618	3 383	3 235	0	0	0	2 940	1 486	1 454	3 678	1 897	1 781
1-р баг, Хөндлөн хайлааст	989	505	484	0	0	0	0	0	0	989	505	484
2-р баг, Цагаан овоо	1 061	546	515	0	0	0	1 061	546	515	0	0	0
3-р баг, Бадрах	658	344	314	0	0	0	0	0	0	658	344	314
4-р баг, Хонгор	556	286	270	0	0	0	0	0	0	556	286	270
5-р баг, Билүүт	1 035	521	514	0	0	0	1 035	521	514	0	0	0
6-р баг, Жаргалант	720	371	349	0	0	0	0	0	0	720	371	349
7-р баг, Хадын булаг	755	391	364	0	0	0	0	0	0	755	391	364
8-р баг, Алтан овоо	844	419	425	0	0	0	844	419	425	0	0	0

ХҮСНЭГТ 5. ХҮН АМЫН ТОО, эрэгтэй, багаар, 2011-2016 он

Сум, багийн нэр	Эрэгтэй хүн амын тоо					
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
АЙМГИЙН ДҮН	27 619	27 871	28 210	28 888	29 736	30 276
Баруун-Урт сум	8 400	8 582	8 954	9 305	9 706	10 037
1-р баг	1 320	1 373	1 467	1 550	1 619	1 686
2-р баг	770	773	802	739	719	732
3-р баг	837	841	830	790	813	834
4-р баг	1 190	1 174	1 137	1 131	1 123	1 139
5-р баг	1 410	1 442	1 613	1 854	1 376	1 402
6-р баг	814	830	858	889	870	838
7-р баг	775	806	816	890	994	1 130
8-р баг	711	762	819	854	1 546	1 622
9-р баг	573	581	612	608	646	654
Асгат сум	880	878	879	886	882	893
1-р баг, Өлзийт	188	179	179	177	175	179
2-р баг, Дөхөм	223	220	224	240	230	216
3-р баг, Их-Уул	217	213	217	217	224	228
4-р баг, Жаргалант	252	266	259	252	253	270
Баяндэлгэр сум	2 299	2 320	2 308	2 390	2 428	2 458
1-р баг, Баян	376	374	378	386	415	414
2-р баг, Дэлгэр	361	364	363	368	373	386
3-р баг, Төв	311	316	314	325	324	318
4-р баг, Дөхөм	442	455	447	462	457	472
5-р баг, Хонгор	391	390	388	411	422	420
6-р баг, Ширээт	418	421	418	438	437	448
Дарьганга сум	1 426	1 431	1 418	1 450	1 494	1 509
1-р баг, Үүд	328	323	324	321	330	326
2-р баг, Бадрах	326	330	324	339	353	360
3-р баг, Аман-Ус	281	287	263	263	269	267
4-р баг, Овоот	491	491	507	527	542	556
Мөнххаан сум	2 161	2 133	2 159	2 197	2 327	2 316
1-р баг, Баянтэрэм	379	372	388	389	420	443
2-р баг, Баян-Уул	400	389	405	428	475	438
3-р баг, Баянцагаан	460	458	474	473	489	498
4-р баг, Баясгалант	593	585	569	583	607	592
5-р баг, Бүрэнцогт	329	329	323	324	336	345
Наран сум	764	778	767	780	791	813
1-р баг, Гүн худаг	243	246	244	248	248	258
2-р баг, Тосонгийн гог	342	350	334	339	342	350
3-р баг, Наранбулаг	179	182	189	193	201	205
Онгон сум	1 823	1 843	1 847	1 843	1 931	1 918
1-р баг, Ихбулаг	438	445	445	455	475	488
2-р баг, Шарбүрд	321	327	333	324	333	331
3-р баг, Нүдэн	437	442	444	458	468	479
4-р баг, Цөнгөрөг	312	311	307	300	331	285
5-р баг, Хавирга	315	318	318	306	324	335

ХҮСНЭГТ 5-ын үргэлжлэл

Сум, багийн нэр	Эрэгтэй хүн амын тоо					
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Сүхбаатар сум	1 600	1 613	1 606	1 631	1 682	1 655
1-р баг, Баянгол	375	383	379	386	386	401
2-р баг, Хайлаастай	318	324	322	328	342	324
3-р баг, Хулгар	482	471	475	491	495	506
4-р баг, Ланз	207	216	209	220	234	235
5-р баг, Шинэбулаг	218	219	221	206	225	189
Түвшинширээ сум	1 549	1 541	1 573	1 627	1 669	1 712
1-р баг, Сэргэлэн	327	328	328	346	368	365
2-р баг, Өлзийт	281	272	285	313	323	331
3-р баг, Үнэгт	296	293	292	296	302	318
4-р баг, Дэлгэрхаан	264	261	270	268	269	271
5-р баг, Өгөөмөр	381	387	398	404	407	427
Түмэнцогт сум	1 179	1 190	1 148	1 165	1 197	1 236
1-р баг, Лхүмбэ	359	367	356	371	394	404
2-р баг, Баянцагаан	317	323	311	313	331	340
3-р баг, Баян-Овоо	503	500	251	250	243	257
4-р баг, Баян-Цогт			230	231	229	235
Уулбаян сум	1 437	1 428	1 414	1 450	1 491	1 499
1-р баг, Баян	389	394	398	421	426	421
2-р баг, Жаргалант	377	376	373	376	373	383
3-р баг, Тэгш	296	294	296	296	315	323
4-р баг, Жавхлант	187	177	167	168	190	178
5-р баг, Дэлгэр	188	187	180	189	187	194
Халзан сум	785	797	801	802	811	847
1-р баг, Халзан шанд	223	226	237	235	242	237
2-р баг, Сахиул шанд	127	124	109	103	101	136
3-р баг, Сайншанд	152	162	154	157	153	155
4-р баг, Хатавч	283	285	301	307	315	319
Эрдэнэцагаан сум	3 316	3 337	3 336	3 362	3 327	3 383
1-р баг, Хөндлөн хайлааст	477	479	491	498	496	505
2-р баг, Цагаан овоо	514	521	524	542	531	546
3-р баг, Бадрах	333	338	332	335	325	344
4-р баг, Хонгор	292	298	288	284	283	286
5-р баг, Билүүт	551	543	541	530	525	521
6-р баг, Жаргалант	332	342	349	349	352	371
7-р баг, Хадын булан	394	391	400	401	402	391
8-р баг, Алтан овоо	423	425	411	423	413	419

ХҮСНЭГТ 6. ХҮН АМЫН ТОО, эмэгтэй, багаар, 2011-2016 он

Сум, багийн нэр	Эмэгтэй хүн амын тоо					
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
АЙМГИЙН ДҮН	27 509	27 777	28 137	28 526	29 056	29 756
Баруун-Урт сум	8 637	8 881	9 274	9 582	9 959	10 339
1-р баг	1 356	1 412	1 514	1 666	1 707	1 748
2-р баг	785	810	841	754	735	769
3-р баг	890	927	901	862	859	888
4-р баг	1 240	1 243	1 195	1 200	1 183	1 211
5-р баг	1 422	1 438	1 618	1 847	1 377	1 436
6-р баг	864	899	927	918	904	884
7-р баг	831	862	887	949	1 104	1 234
8-р баг	683	714	787	784	1 451	1 515
9-р баг	566	576	604	602	639	654
Асгат сум	877	874	855	842	830	848
1-р баг, Өлзийт	174	169	165	158	154	157
2-р баг, Дөхөм	203	208	204	212	202	197
3-р баг, Их-Уул	206	201	196	192	189	191
4-р баг, Жаргалант	294	296	290	280	285	303
Баяндэлгэр сум	2 306	2 294	2 289	2 357	2 373	2 433
1-р баг, Баян	378	369	378	385	397	405
2-р баг, Дэлгэр	386	392	387	384	385	391
3-р баг, Төв	311	312	312	318	317	323
4-р баг, Дөхөм	420	420	413	424	427	449
5-р баг, Хонгор	378	376	378	396	412	415
6-р баг, Ширээт	433	425	421	450	435	450
Дарьганга сум	1 420	1 425	1 434	1 447	1 500	1 515
1-р баг, Үүд	292	292	293	297	315	318
2-р баг, Бадрах	326	329	338	341	350	365
3-р баг, Аман-Ус	277	282	260	264	264	262
4-р баг, Овоот	525	522	543	545	571	570
Мөнххаан сум	2 130	2 136	2 136	2 169	2 190	2 235
1-р баг, Баянтэрэм	391	392	398	412	423	433
2-р баг, Баян-Уул	388	402	410	420	409	421
3-р баг, Баянцагаан	410	410	419	423	430	445
4-р баг, Баясгалант	622	605	589	603	603	605
5-р баг, Бүрэнцогт	319	327	320	311	325	331
Наран сум	762	772	770	754	761	782
1-р баг, Гүн худаг	228	228	225	221	219	231
2-р баг, Тосонгийн гог	344	346	338	326	324	330
3-р баг, Наранбулаг	190	198	207	207	218	221
Онгон сум	1 785	1 812	1 803	1 804	1 855	1 839
1-р баг, Ихбулаг	423	427	436	450	454	468
2-р баг, Шарбүрд	320	327	330	322	327	332
3-р баг, Нүдэн	444	452	452	460	464	464
4-р баг, Цөнгөрөг	271	265	253	257	279	240
5-р баг, Хавирга	327	341	332	315	331	335

ХҮСНЭГТ 6-ын үргэлжлэл

Сум, багийн нэр	Эмэгтэй хүн амын тоо					
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Сүхбаатар сум	1 546	1 565	1 539	1 503	1 506	1 512
1-р баг, Баянгол	367	373	362	359	354	353
2-р баг, Хайлаастай	329	348	341	330	351	347
3-р баг, Хулгар	456	432	438	432	441	460
4-р баг, Ланз	205	215	203	205	201	200
5-р баг, Шинэбулаг	189	197	195	177	159	152
Түвшинширээ сум	1 493	1 476	1 501	1 524	1 582	1 590
1-р баг, Сэргэлэн	315	315	316	330	355	350
2-р баг, Өлзийт	246	246	248	258	275	280
3-р баг, Үнэгт	265	261	267	275	285	288
4-р баг, Дэлгэрхаан	254	254	257	257	246	249
5-р баг, Өгөөмөр	413	400	413	404	421	423
Түмэнцогт сум	1 207	1 201	1 194	1 195	1 201	1 232
1-р баг, Лхүмбэ	357	353	340	346	363	378
2-р баг, Баянцагаан	296	307	311	322	318	325
3-р баг, Баян-Овоо	554	541	288	279	267	279
4-р баг, Баян-Цогт			255	248	253	250
Уулбаян сум	1 390	1 352	1 358	1 367	1 363	1 377
1-р баг, Баян	390	385	387	389	393	400
2-р баг, Жаргалант	378	369	376	395	379	387
3-р баг, Тэгш	293	278	281	282	288	290
4-р баг, Жавхлант	156	152	153	146	147	141
5-р баг, Дэлгэр	173	168	161	155	156	159
Халзан сум	798	799	794	795	787	819
1-р баг, Халзан шанд	215	209	220	220	228	218
2-р баг, Сахиул шанд	128	126	103	100	94	121
3-р баг, Сайншанд	146	149	151	152	155	156
4-р баг, Хатавч	309	315	320	323	310	324
Эрдэнэцагаан сум	3 158	3 190	3 190	3 187	3 149	3 235
1-р баг, Хөндлөн хайлааст	463	475	475	474	472	484
2-р баг, Цагаан овоо	490	493	495	504	493	515
3-р баг, Бадрах	312	309	302	300	299	314
4-р баг, Хонгор	267	275	271	260	264	270
5-р баг, Билүүт	536	535	545	536	505	514
6-р баг, Жаргалант	326	328	319	327	332	349
7-р баг, Хадын булан	349	349	361	364	377	364
8-р баг, Алтан овоо	415	426	422	422	407	425

ХҮСНЭГТ 7. ХҮЙСИЙН ХАРЬЦАА, багаар, 2011-2016 он

Сум, багийн нэр	Хүйсийн харьцаа					
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
АЙМГИЙН ДҮН	100.4	100.3	100.3	101.3	102.3	101.7
Баруун-Урт сум	97.3	96.6	96.5	97.1	97.5	97.1
1-р баг	97.3	97.2	96.9	93.0	94.8	96.5
2-р баг	98.1	95.4	95.4	98.0	97.8	95.2
3-р баг	94.0	90.7	92.1	91.6	94.6	93.9
4-р баг	96.0	94.4	95.1	94.3	94.9	94.1
5-р баг	99.2	100.3	99.7	100.4	99.9	97.6
6-р баг	94.2	92.3	92.6	96.8	96.2	94.8
7-р баг	93.3	93.5	92.0	93.8	90.0	91.6
8-р баг	104.1	106.7	104.1	108.9	106.5	107.1
9-р баг	101.2	100.9	101.3	101.0	101.1	100.0
Асгат сум	100.3	100.5	102.8	105.2	106.3	105.3
1-р баг, Өлзийт	108.0	105.9	108.5	112.0	113.6	114.0
2-р баг, Дөхөм	109.9	105.8	109.8	113.2	113.9	109.6
3-р баг, Их-Уул	105.3	106.0	110.7	113.0	118.5	119.4
4-р баг, Жаргалант	85.7	89.9	89.3	90.0	88.8	89.1
Баяндэлгэр сум	99.7	101.1	100.8	101.4	102.3	101.0
1-р баг, Баян	99.5	101.4	100.0	100.3	104.5	102.2
2-р баг, Дэлгэр	93.5	92.9	93.8	95.8	96.9	98.7
3-р баг, Төв	100.0	101.3	100.6	102.2	102.2	98.5
4-р баг, Дөхөм	105.2	108.3	108.2	109.0	107.0	105.1
5-р баг, Хонгор	103.4	103.7	102.6	103.8	102.4	101.2
6-р баг, Ширээт	96.5	99.1	99.3	97.3	100.5	99.6
Дарьганга сум	100.4	100.4	98.9	100.2	99.6	99.6
1-р баг, Үүд	112.3	110.6	110.6	108.1	104.8	102.5
2-р баг, Бадрах	100.0	100.3	95.9	99.4	100.9	98.6
3-р баг, Аман-Ус	101.4	101.8	101.2	99.6	101.9	101.9
4-р баг, Овоот	93.5	94.1	93.4	96.7	94.9	97.5
Мөнххаан сум	101.5	99.9	101.1	101.3	106.3	103.6
1-р баг, Баянтэрэм	96.9	94.9	97.5	94.4	99.3	102.3
2-р баг, Баян-Уул	103.1	96.8	98.8	101.9	116.1	104.0
3-р баг, Баянцагаан	112.2	111.7	113.1	111.8	113.7	111.9
4-р баг, Баясгалант	95.3	96.7	96.6	96.7	100.7	97.9
5-р баг, Бүрэнцогт	103.1	100.6	100.9	104.2	103.4	104.2
Наран сум	100.3	100.8	99.6	103.4	103.9	104.0
1-р баг, Гүн худаг	106.6	107.9	108.4	112.2	113.2	111.7
2-р баг, Тосонгийн гог	99.4	101.2	98.8	104.0	105.6	106.1
3-р баг, Наранбулаг	94.2	91.9	91.3	93.2	92.2	92.8
Онгон сум	102.1	101.7	102.4	102.2	104.1	104.3
1-р баг, Ихбулаг	103.5	104.2	102.1	101.1	104.6	104.3
2-р баг, Шарбүрд	100.3	100.0	100.9	100.6	101.8	99.7
3-р баг, Нүдэн	98.4	97.8	98.2	99.6	100.9	103.2
4-р баг, Цөнгөрөг	115.1	117.4	121.3	116.7	118.6	118.8
5-р баг, Хавирга	96.3	93.3	95.8	97.1	97.9	100.0

ХҮСНЭГТ 7-ын үргэлжлэл

Сум, багийн нэр	Хүйсийн харьцаа					
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Сүхбаатар сум	103.5	103.1	104.4	108.5	111.7	109.5
1-р баг, Баянгол	102.2	102.7	104.7	107.5	109.0	113.6
2-р баг, Хайлаастай	96.7	93.1	94.4	99.4	97.4	93.4
3-р баг, Хулгар	105.7	109.0	108.4	113.7	112.2	110.0
4-р баг, Ланз	101.0	100.5	103.0	107.3	116.4	117.5
5-р баг, Шинэбулаг	115.3	111.2	113.3	116.4	141.5	124.3
Түвшинширээ сум	103.8	104.4	104.8	106.8	105.5	107.7
1-р баг, Сэргэлэн	103.8	104.1	103.8	104.8	103.7	104.3
2-р баг, Өлзийт	114.2	110.6	114.9	121.3	117.5	118.2
3-р баг, Үнэгт	111.7	112.3	109.4	107.6	106.0	110.4
4-р баг, Дэлгэрхаан	103.9	102.8	105.1	104.3	109.3	108.8
5-р баг, Өгөөмөр	92.3	96.8	96.4	100.0	96.7	100.9
Түмэнцогт сум	97.7	99.1	96.1	97.5	99.7	100.3
1-р баг, Лхүмбэ	100.6	104.0	104.7	107.2	108.5	106.9
2-р баг, Баянцагаан	107.1	105.2	100.0	97.2	104.1	104.6
3-р баг, Баян-Овоо	90.8	92.4	87.2	89.6	91.0	92.1
4-р баг, Баян-Цогт			90.2	93.1	90.5	94.0
Уулбаян сум	103.4	105.6	104.1	106.1	109.4	108.9
1-р баг, Баян	99.7	102.3	102.8	108.2	108.4	105.3
2-р баг, Жаргалант	99.7	101.9	99.2	95.2	98.4	99.0
3-р баг, Тэгш	101.0	105.8	105.3	105.0	109.4	111.4
4-р баг, Жавхлант	119.9	116.4	109.2	115.1	129.3	126.2
5-р баг, Дэлгэр	108.7	111.3	111.8	121.9	119.9	122.0
Халзан сум	98.4	99.7	100.9	100.9	103.0	103.4
1-р баг, Халзан шанд	103.7	108.1	107.7	106.8	106.1	108.7
2-р баг, Сахиул шанд	99.2	98.4	105.8	103.0	107.4	112.4
3-р баг, Сайншанд	104.1	108.7	102.0	103.3	98.7	99.4
4-р баг, Хатавч	91.6	90.5	94.1	95.0	101.6	98.5
Эрдэнэцагаан сум	105.0	104.6	104.6	105.5	105.7	104.6
1-р баг, Хөндлөн хайлааст	103.0	100.8	103.4	105.1	105.1	104.3
2-р баг, Цагаан овоо	104.9	105.7	105.9	107.5	107.7	106.0
3-р баг, Бадрах	106.7	109.4	109.9	111.7	108.7	109.6
4-р баг, Хонгор	109.4	108.4	106.3	109.2	107.2	105.9
5-р баг, Билүүт	102.8	101.5	99.3	98.9	104.0	101.4
6-р баг, Жаргалант	101.8	104.3	109.4	106.7	106.0	106.3
7-р баг, Хадын булан	112.9	112.0	110.8	110.2	106.6	107.4
8-р баг, Алтан овоо	101.9	99.8	97.4	100.2	101.5	98.6

ХҮСНЭГТ 8. ӨРХИЙН ТОО, багаар, 2011-2016 он

Сум, багийн нэр	Өрхийн тоо					
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
АЙМГИЙН ДҮН	15 767	15 984	16 413	16 679	17 251	17 561
Баруун-Урт сум	5 190	5 283	5 562	5 727	6 030	6 144
1-р баг	829	857	915	978	1 025	1 046
2-р баг	462	477	503	438	433	436
3-р баг	520	532	516	488	495	508
4-р баг	739	737	732	741	754	757
5-р баг	869	863	973	1 101	854	868
6-р баг	520	523	543	551	548	529
7-р баг	501	519	543	579	661	709
8-р баг	421	442	489	494	900	934
9-р баг	329	333	348	357	360	357
Асгат сум	479	478	478	481	495	509
1-р баг, Өлзийт	93	92	91	94	93	94
2-р баг, Дөхөм	110	112	114	116	115	112
3-р баг, Их-Уул	111	109	110	112	116	119
4-р баг, Жаргалант	165	165	163	159	171	184
Баяндэлгэр сум	1 238	1 244	1 264	1 303	1 331	1 371
1-р баг, Баян	194	197	203	208	221	229
2-р баг, Дэлгэр	196	198	199	200	205	209
3-р баг, Төв	169	168	171	177	179	181
4-р баг, Дөхөм	229	234	237	245	245	258
5-р баг, Хонгор	208	205	209	217	224	230
6-р баг, Ширээт	242	242	245	256	257	264
Дарьганга сум	792	807	828	844	871	888
1-р баг, Үүд	166	170	172	171	177	178
2-р баг, Бадрах	170	172	177	186	190	201
3-р баг, Аман-Ус	156	163	158	160	160	157
4-р баг, Овоот	300	302	321	327	344	352
Мөнххаан сум	1 230	1 250	1 284	1 291	1 323	1 361
1-р баг, Баянтэрэм	222	223	234	236	246	266
2-р баг, Баян-Уул	233	244	248	249	251	255
3-р баг, Баянцагаан	246	244	262	264	274	278
4-р баг, Баясгалант	340	349	351	354	357	357
5-р баг, Бүрэнцогт	189	190	189	188	195	205
Наран сум	424	429	438	438	458	468
1-р баг, Гүн худаг	131	133	137	138	138	145
2-р баг, Тосонгийн гол	181	182	184	176	186	187
3-р баг, Наранбулаг	112	114	117	124	134	136
Онгон сум	979	981	1 002	991	1 021	1 012
1-р баг, Ихбулаг	219	220	225	227	233	245
2-р баг, Шарбүрд	171	172	179	173	171	171
3-р баг, Нүдэн	235	236	241	244	248	249
4-р баг, Цөнгөрөг	159	156	155	151	166	144
5-р баг, Хавирга	195	197	202	196	203	203

ХҮСНЭГТ 8-ын үргэлжлэл

Сум, багийн нэр	Өрхийн тоо					
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Сүхбаатар сум	875	909	919	916	938	940
1-р баг, Баянгол	203	211	216	215	221	231
2-р баг, Хайлаастай	179	190	194	195	206	195
3-р баг, Хулгар	245	245	249	249	256	260
4-р баг, Ланз	127	137	133	136	139	140
5-р баг, Шинэбулаг	121	126	127	121	116	114
Түвшинширээ сум	857	871	894	910	930	946
1-р баг, Сэргэлэн	184	190	191	197	203	209
2-р баг, Өлзийт	148	148	155	164	175	176
3-р баг, Үнэгт	150	152	157	157	160	165
4-р баг, Дэлгэрхаан	141	146	149	153	151	151
5-р баг, Өгөөмөр	234	235	242	239	241	245
Түмэнцогт сум	737	738	724	720	735	755
1-р баг, Лхүмбэ	216	217	209	212	217	225
2-р баг, Баянцагаан	188	191	191	190	199	204
3-р баг, Баян-Овоо	333	330	173	172	171	176
4-р баг, Баян-Цогт			151	146	148	150
Уулбаян сум	798	793	801	816	832	847
1-р баг, Баян	218	223	226	233	240	240
2-р баг, Жаргалант	224	221	228	236	235	239
3-р баг, Тэгш	168	165	168	170	172	177
4-р баг, Жавхлант	95	92	89	86	90	88
5-р баг, Дэлгэр	93	92	90	91	95	103
Халзан сум	446	460	459	465	466	490
1-р баг, Халзан шанд	119	118	119	121	126	121
2-р баг, Сахиул шанд	69	72	64	60	58	75
3-р баг, Сайншанд	89	92	90	93	93	99
4-р баг, Хатавч	169	178	186	191	189	195
Эрдэнэцагаан сум	1 722	1 741	1 760	1 777	1 821	1 830
1-р баг, Хөндлөн хайлааст	240	245	252	255	266	267
2-р баг, Цагаан овоо	279	282	289	294	298	298
3-р баг, Бадрах	153	156	159	161	158	170
4-р баг, Хонгор	146	149	144	143	149	146
5-р баг, Билүүт	299	296	295	294	289	285
6-р баг, Жаргалант	175	175	178	181	191	201
7-р баг, Хадын булан	205	208	214	214	219	214
8-р баг, Алтан овоо	225	230	229	235	251	249

ХҮСНЭГТ 9. НЭГ ӨРХИЙН АМ БҮЛИЙН ТОО, багаар

Сум, багийн нэр	Нэг өрхийн ам бүлийн тоо					
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
АЙМГИЙН ДҮН	3.5	3.5	3.4	3.4	3.4	3.4
Баруун-Урт сум	3.3	3.3	3.3	3.3	3.3	3.3
1-р баг	3.2	3.2	3.3	3.3	3.2	3.3
2-р баг	3.4	3.3	3.3	3.4	3.4	3.4
3-р баг	3.3	3.3	3.4	3.4	3.4	3.4
4-р баг	3.3	3.3	3.2	3.1	3.1	3.1
5-р баг	3.3	3.3	3.3	3.4	3.2	3.3
6-р баг	3.2	3.3	3.3	3.3	3.2	3.3
7-р баг	3.2	3.2	3.1	3.2	3.2	3.3
8-р баг	3.3	3.3	3.3	3.3	3.3	3.4
9-р баг	3.5	3.5	3.5	3.4	3.6	3.7
Асгат сум	3.7	3.7	3.6	3.6	3.5	3.4
1-р баг, Өлзийт	3.9	3.8	3.8	3.6	3.5	3.6
2-р баг, Дөхөм	3.9	3.8	3.8	3.9	3.8	3.7
3-р баг, Их-Уул	3.8	3.8	3.8	3.7	3.6	3.5
4-р баг, Жаргалант	3.3	3.4	3.4	3.3	3.1	3.1
Баяндэлгэр сум	3.7	3.7	3.6	3.6	3.6	3.6
1-р баг, Баян	3.9	3.8	3.7	3.7	3.7	3.6
2-р баг, Дэлгэр	3.8	3.8	3.8	3.8	3.7	3.7
3-р баг, Төв	3.7	3.7	3.7	3.6	3.6	3.5
4-р баг, Дөхөм	3.8	3.7	3.6	3.6	3.6	3.6
5-р баг, Хонгор	3.7	3.7	3.7	3.7	3.7	3.6
6-р баг, Ширээт	3.5	3.5	3.4	3.5	3.4	3.4
Дарьганга сум	3.6	3.5	3.4	3.4	3.4	3.4
1-р баг, Үүд	3.7	3.6	3.6	3.6	3.6	3.6
2-р баг, Бадрах	3.8	3.8	3.7	3.7	3.7	3.6
3-р баг, Аман-Ус	3.6	3.5	3.3	3.3	3.3	3.4
4-р баг, Овоот	3.4	3.4	3.3	3.3	3.2	3.2
Мөнххаан сум	3.5	3.4	3.3	3.4	3.4	3.3
1-р баг, Баянтэрэм	3.5	3.4	3.4	3.4	3.4	3.3
2-р баг, Баян-Уул	3.4	3.2	3.3	3.4	3.5	3.4
3-р баг, Баянцагаан	3.5	3.6	3.4	3.4	3.4	3.4
4-р баг, Баясгалант	3.6	3.4	3.3	3.4	3.4	3.4
5-р баг, Бүрэнцогт	3.4	3.5	3.4	3.4	3.4	3.3
Наран сум	3.6	3.6	3.5	3.5	3.4	3.4
1-р баг, Гүн худаг	3.6	3.6	3.4	3.4	3.4	3.4
2-р баг, Тосонгийн гог	3.8	3.8	3.7	3.8	3.6	3.6
3-р баг, Наранбулаг	3.3	3.3	3.4	3.2	3.1	3.1
Онгон сум	3.7	3.7	3.6	3.7	3.7	3.7
1-р баг, Ихбулаг	3.9	4.0	3.9	4.0	4.0	3.9
2-р баг, Шарбүрд	3.7	3.8	3.7	3.7	3.9	3.9
3-р баг, Нүдэн	3.7	3.8	3.7	3.8	3.8	3.8
4-р баг, Цөнгөрөг	3.7	3.7	3.6	3.7	3.7	3.6
5-р баг, Хавирга	3.3	3.3	3.2	3.2	3.2	3.3

ХҮСНЭГТ 9-ийн үргэлжлэл

Сум, багийн нэр	Нэг өрхийн ам бүлийн тоо					
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Сүхбаатар сум	3.6	3.5	3.4	3.4	3.4	3.4
1-р баг, Баянгол	3.7	3.6	3.4	3.5	3.3	3.3
2-р баг, Хайлаастай	3.6	3.5	3.4	3.4	3.4	3.4
3-р баг, Хулгар	3.8	3.7	3.7	3.7	3.7	3.7
4-р баг, Ланз	3.2	3.1	3.1	3.1	3.1	3.1
5-р баг, Шинэбулаг	3.4	3.3	3.3	3.2	3.3	3.0
Түвшинширээ сум	3.5	3.5	3.4	3.5	3.5	3.5
1-р баг, Сэргэлэн	3.5	3.4	3.4	3.4	3.6	3.4
2-р баг, Өлзийт	3.6	3.5	3.4	3.5	3.4	3.5
3-р баг, Үнэгт	3.7	3.6	3.6	3.6	3.7	3.7
4-р баг, Дэлгэрхаан	3.7	3.5	3.5	3.4	3.4	3.4
5-р баг, Өгөөмөр	3.4	3.3	3.4	3.4	3.4	3.5
Түмэнцогт сум	3.2	3.2	3.2	3.3	3.3	3.3
1-р баг, Лхүмбэ	3.3	3.3	3.3	3.4	3.5	3.5
2-р баг, Баянцагаан	3.3	3.3	3.3	3.3	3.3	3.3
3-р баг, Баян-Овоо	3.2	3.2	3.1	3.1	3.0	3.0
4-р баг, Баян-Цогт			3.2	3.3	3.3	3.2
Уулбаян сум	3.5	3.5	3.5	3.5	3.4	3.4
1-р баг, Баян	3.6	3.5	3.5	3.5	3.4	3.4
2-р баг, Жаргалант	3.4	3.4	3.3	3.3	3.2	3.2
3-р баг, Тэгш	3.5	3.5	3.4	3.4	3.5	3.5
4-р баг, Жавхлант	3.6	3.6	3.6	3.7	3.7	3.6
5-р баг, Дэлгэр	3.9	3.9	3.8	3.8	3.6	3.4
Халзан сум	3.5	3.5	3.5	3.4	3.4	3.4
1-р баг, Халзан шанд	3.7	3.7	3.8	3.8	3.7	3.8
2-р баг, Сахиул шанд	3.7	3.5	3.3	3.4	3.4	3.4
3-р баг, Сайншанд	3.3	3.4	3.4	3.3	3.3	3.1
4-р баг, Хатавч	3.5	3.4	3.3	3.3	3.3	3.3
Эрдэнэцагаан сум	3.8	3.7	3.7	3.7	3.6	3.6
1-р баг, Хөндлөн хайлааст	3.9	3.9	3.8	3.8	3.6	3.7
2-р баг, Цагаан овоо	3.6	3.6	3.5	3.6	3.4	3.6
3-р баг, Бадрах	4.2	4.1	4.0	3.9	3.9	3.9
4-р баг, Хонгор	3.8	3.8	3.9	3.8	3.7	3.8
5-р баг, Билүүт	3.6	3.6	3.7	3.6	3.6	3.6
6-р баг, Жаргалант	3.8	3.8	3.8	3.7	3.6	3.6
7-р баг, Хадын булан	3.6	3.6	3.6	3.6	3.6	3.5
8-р баг, Алтан овоо	3.7	3.7	3.6	3.6	3.3	3.4

ХҮСНЭГТ 10. ӨРХИЙН ТОО, байршлаар, багаар

Аймаг	Өрх - Бүгд	Үүнээс		
		Аймгийн төвд	Сумын төвд	Хөдөөд
Аймгийн дүн	17 561	5 190	4 392	7 979
Баруун-Урт	6 144	5 187	0	957
1-р баг	1 046	1 046	0	0
2-р баг	436	427	0	9
3-р баг	508	476	0	32
4-р баг	757	725	0	32
5-р баг	868	838	0	30
6-р баг	529	498	0	31
7-р баг	709	706	0	3
8-р баг	934	120	0	814
9-р баг	357	351	0	6
Асгат	509		184	325
1-р баг, Өлзийт	94	0	0	94
2-р баг, Дөхөм	112	0	0	112
3-р баг, Их-Уул	119	0	0	119
4-р баг, Жаргалант	184	0	184	0
Баяндэлгэр	1 371	0	447	924
1-р баг, Баян	229	0	49	180
2-р баг, Дэлгэр	209	0	43	166
3-р баг, Төв	181	0	35	146
4-р баг, Дөхөм	258	0	33	225
5-р баг, Хонгор	230	0	28	202
6-р баг, Ширээт	264	0	259	5
Дарьганга	888	0	404	484
1-р баг, Үүд	178	0	27	151
2-р баг, Бадрах	201	0	45	156
3-р баг, Аман-Ус	157	0	50	107
4-р баг, Овоот	352	0	282	70
Мөнххаан	1 361	0	547	814
1-р баг, Баянтэрэм	266	0	100	166
2-р баг, Баян-Уул	255	0	78	177
3-р баг, Баянцагаан	278	0	0	278
4-р баг, Баясгалант	357	0	321	36
5-р баг, Бүрэнцогт	205	0	48	157
Наран	468	0	204	264
1-р баг, Гүн худаг	145	0	39	106
2-р баг, Тосонгийн гол	187	0	40	147
3-р баг, Наранбулаг	136	0	125	11
Онгон	1 012	0	509	503
1-р баг, Ихбулаг	245	0	88	157
2-р баг, Шарбүрд	171	0	27	144
3-р баг, Нүдэн	249	0	91	158
4-р баг, Цөнгөрөг	144	0	109	35
5-р баг, Хавирга	203	0	194	9

ХҮСНЭГТ 10-ын үргэлжлэл

Аймаг	Өрх - Бүгд	Үүнээс		
		Аймгийн төвд	Сумын төвд	Хөдөөд
Сүхбаатар	940	0	314	626
1-р баг, Баянгол	231	0	42	189
2-р баг, Хайлаастай	195	0	167	28
3-р баг, Хулгар	260	0	77	183
4-р баг, Ланз	140	0	21	119
5-р баг, Шинэбулаг	114	0	7	107
Түвшинширээ	946	0	183	763
1-р баг, Сэргэлэн	209	0	183	26
2-р баг, Өлзийт	176	0	0	176
3-р баг, Үнэгт	165	0	0	165
4-р баг, Дэлгэрхаан	151	0	0	151
5-р баг, Өгөөмөр	245	0	0	245
Түмэнцогт	755	0	323	432
1-р баг, Лхүмбэ	225	0	0	225
2-р баг, Баянцагаан	204	0	0	204
3-р баг, Баян-Овоо	176	0	173	3
4-р баг	150	0	150	0
Уулбаян	847	0	287	560
1-р баг, Баян	240	0	39	201
2-р баг, Жаргалант	239	0	174	65
3-р баг, Тэгш	177	0	38	139
4-р баг, Жавхлант	88	0	10	78
5-р баг, Дэлгэр	103	0	26	77
Халзан	490	3	158	329
1-р баг, Халзан шанд	121	0	6	115
2-р баг, Сахиул шанд	75	3	0	72
3-р баг, Сайншанд	99	0	9	90
4-р баг, Хатавч	195	0	143	52
Эрдэнэцагаан	1830	0	832	998
1-р баг, Хөндлөн хайлааст	267	0	0	267
2-р баг, Цагаан овоо	298	0	298	0
3-р баг, Бадрах	170	0	0	170
4-р баг, Хонгор	146	0	0	146
5-р баг, Билүүт	285	0	285	0
6-р баг, Жаргалант	201	0	0	201
7-р баг, Хадын булаг	214	0	0	214
8-р баг, Алтан овоо	249	0	249	0

